

LOPEDRIS

85

octubre 2021

www.lopedris.cat Butlletí trimestral d'informació VILAPLANA

Edita: **Lo Pedrís**

Coordinació

Lourdes Brunet Vallvé
Montse Ferré Mestre
Josep M. Garcia Abelló (Pitxi)
Josep Huguet Mendizábal
Hilari Juanpere Aixalà
Jordi Mariné Juanpere
Pep Mestre Anguera
Magda Montlleó Llauredó
Núria Pujals Cabré
Roser Queralt Mestre
Mei Salvat Salvat
Dolors Sentís Sahun
Teresa Serra Ferré
Salvador Bota Mestre

Correcció

Antònia Farré Sanfeliu
Carme Maigí Canalda
Francesc Mariné Tost
Jordi Serra Ferré

Portada:

Collage de Xavier Huguet Mugico,
basat en un mural pintat al bar *Llúpol*
per la Dolça, el 1984.

www.lopedris.cat

Imprimeix

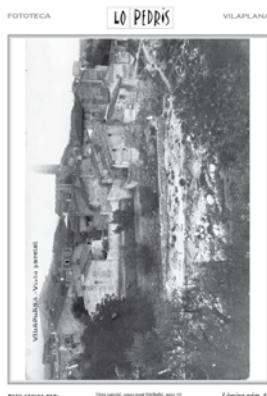
D.L. T-1553-2000

Tirada 500 exemplars / Preu: 3,00 €

Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís no comparteix, necessàriament, totes les opinions que els col·laboradors manifesten en els seus articles.

Annex amb la revista aquest número:

LÀMINA
FOTOTECA
LO PEDRÍS
Núm. 63

EDITORIAL

■ *La Redacció*

Si l'estiu del 2020 va estar marcat per la pandèmia de la Covid-19, l'estiu del 2021 el recordarem per les obres de la part de baix del Carrer Major (la part que va de Ca l'Olla fins al Carrer de l'Era).

L'inici de les obres es va fer esperar, però el dotze de juliol, dilluns, a primera hora del matí van arribar operaris i màquines i van començar a arrencar les llambordes (motiu de preocupació d'una part de vilaplanencs i de vilaplanenques).

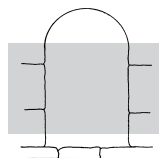
El veïnat ha conviscut tot l'estiu amb soroll, pols i l'enrenou que comporta estar sense carrer. Hi ha hagut dies que sortir i entrar a casa ha estat tota una aventura. Si en dubteu, pregunteu-ho a la Maria Júlia.

També hi ha hagut alguna fuga d'aigua, amb els consegüents talls del subministrament. Mentre es preparaven les canonades noves, s'han instal·lat canonades de goma, provisionals, per les façanes de les cases, cosa que feia que amb el sol de tarda tocant a la façana, les cases de la part dreta del carrer, quan obrien l'aixeta, els sortia aigua molt calenta per l'efecte del sol de l'estiu.

Els més menuts del carrer sí que han estat contents i distrets amb les obres del carrer. Han badat amb les màquines i han pogut terrejar davant de casa seva, sense haver d'anar a la rasa...

Vaja! Que les obres han estat un motiu de conversa tot l'estiu. Ara ja sembla que li vagi de poc. Esperem que s'acabin aviat i que el carrer quedi ben arreglat per uns quants anys.

■ ■ ■

SUMARI

EDITORIAL	2
VILAPLANENC DE L'ANY 2021.....	3
ENTREVISTA A Bruno Anguera Garcia	4-6
DE CINEMA: La Guerra Freda (IV) La cursa espacial	7
IN MEMORIAM Xavier Huguet Mestre	8-9
RUTES PER CAMINAR: Vinyes i paisatge al Priorat	10-11
ECOLOGIA I SOSTENIBILITAT: L'estiu del FfF Vilaplana	12-13
TEATRE / CONTE / ACTIVITAT LITERÀRIA	14-18
ARTICLES D'OPINIÓ / ACTES SOLIDARIS	19-21
Escola Cingle Roig	
/ Regidoria de Benestar Social i Gent Gran	22
LO PEDRÍS pel món / CINEMA a la fresca.	23
MUSSART	24-25
HOMENATGES: Ara li toca a ell: E. Puig, fotògra	26-27
ESPORTS: Alta Muntanya	
/ GRUPS DE TREBALL: Recuperem el Patrimoni.	28-29
HISTÒRIA LOCAL: L'últim ramat de cabres / PULSÒMETRE	30-31
MASOS I CASES DEL TERME DE LA MUSSARA	32-33
ASSOCIACIONS: MUSSAGATS / RECERCA LINGÜÍSTICA	34-35
LA FRESCA: Els meus avis i jo	36-38
ACTIVITATS: Camp de treball per a joves. Estiu'21	39
LA CUINA DE CASA / CUINA TRADICIONAL.....	40-41
ECOLOGIA: Orenetes / PASSATEMPS	42-43

VILAPLANENC DE L'ANY 2021

L'acte de lliurament del Vilaplanenc de l'any 2021 compleix el seu desè aniversari. Aquesta cerimònia organitzada per *Lo Pedrís* s'ha anat consolidant any rere any per esdevenir un clàssic de la nostra Festa Major d'octubre. Pel públic que acostuma a assistir-hi, per l'interès que suscita i per la satisfacció que mostren els guardonats, pensem que instaurar aquest premi va ser tot un encert.

L'edició d'enguany ha estat una de les més complicades a l'hora d'escollir la persona guanyadora. I no ho diem com a tòpic, ni per quedar bé, sinó que en veritat ha estat força difícil. I no ho ha estat pel fet de no tenir prou candidats, sinó tot el contrari. Es van proposar vuit candidatures, la qual cosa havia de ser positiu perquè significava que teníem gent valuosa entre nosaltres. Però alhora també ens complicava l'elecció, ja que totes elles tenien prou mèrits. Després de diverses reunions, debats i votacions ajustades, vam trobar el consens necessari per decidir quina seria la proposta guanyadora. Som-hi doncs, i comencem a sembrar algunes pistes per aclarir-vos l'enigma.

Potser alguns de vosaltres, els que no la o el coneixeu prou bé, us sorprendreu, ja que no és cap dels cabdills visibles d'alguna de les associacions culturals del poble. Però, déu-n'hi-do, en les diverses mogudes que s'ha implicat per dinamitzar-les i donar-los-hi vida.

Ja fa uns anys que va aterrar aquí per muntar-hi un petit negoci. I, des de llavors, sempre ha estat disposat/da a donar un cop de mà a tothom amb un somriure franc que se li traspua als ulls i sense demanar mai res a canvi. I si no ens creieu, pregunteu-ho als botiguers i voluntaris del poble, quan la pandèmia ens castigava de valent, i els ajudava a portar des de les botigues a les cases de

la gent més gran i vulnerable la compra o el que els fes falta. Suposem que haver treballat a la Creu Roja ajuda a entendre el seu tarannà solidari.

És una persona activa d'un dels grups que actualment es mostra més dinàmic i compromès per vetllar per no

malmetre més la fragilitat mediambiental del planeta, o sigui, l'incansable, coratjosa i divulgativa associació *Fridays for Future*.

No li cau cap anell per agafar el podall, la destal o el que faci falta per netejar les canyes, els esbarzers i les males herbes que cobreixen alguns dels tresors amagats del nostre patrimoni arquitectònic, com per exemple, el forn teuler de Cal Bruno, o per desbrossar fonts perdudes o per netejar la porqueria que deambula pel riu.

Agafa de les mans als nostres infants, com si fos el flautista d'*Hamelin*, per ensenyar-los els secrets d'un dels jocs que més domina i estima: L'Hoquei sobre patins. Ah!... i per si no ho sabíeu, us fem saber, que aquest entrenador que ensenya a nenes i nens a patinar de forma altruista a la pista del Casal, va ser campió d'Europa, defensant amb coratge la porteria del Reus Deportiu.

Per si no fes prou voluntariats, ja fa temps que es va deixar enredar per *Lo Pedrís* per repartir les revistes a cada una les vostres llars.

I si amb totes aquestes pistes no en teniu prou i encara no sabeu qui és l'escollit, és que últimament no esteu gaire al corrent de l'actualitat vilaplanenca.

Per tant, i ja per acabar aquest acte de lliurament, des de la redacció de *Lo Pedrís* i des del cor de molts vilatans i forasters, que avui esteu congregats aquí, atorguem per consens ampli el **PREMI del VILAPLANENC DE L'ANY 2021 a: PERE ELIAS GARCIA.**

Moltes gràcies, Pere, per la teva implicació solidària i per dinamitzar i millorar el teixit associatiu del teu municipi.

**A Vilaplana,
8 d'octubre de 2021**

Entrevistem a

Bruno Anguera Garcia

(30 anys) - Pianista

■ *Pep Mestre Anguera*

Cada vegada que m'he assegut davant d'algú per entrevistar-lo he tingut unes sensacions semblants: fos quina fos la persona, la proximitat o el respecte que li tingués, un pessigolleig tafaner acabava sempre per apuntar a la boca de l'estómac. Les ganes i la vanitat de servir bé la comanda tenallen i traeixen les sensacions, i no sempre m'han ajudat a entregar un bon producte...

Aquesta vegada, però, ha estat diferent. El Bruno és veí meu, el veig entrar i sortir de casa, aparcar el cotxe, el sento com assaja amb el piano o canta a l'estiu... Així i tot, he de dir que no el conec! Això és el que li he dit, i ell m'ha respost amb un elegant "tu pregunta...". I és el que he fet!

Davant del desafiament, sempre mirant d'esquivar una anàlisi forense de la persona, hem descobert que seria molt més enriquidor mirar d'explorar què fa i indagar què pensa de la cultura, en general.

Quan et vas adonar que la música era el que et cridava més i vas decidir que volies ser músic?

La meva àvia Matilde sempre em deia que m'agradava molt escoltar música, assegut a la seva falda, i que li feien mal les cames perquè m'hi estava molta estona.

Vaig començar música tard, normalment es comença amb sis o set anys i jo vaig fer-ho quan en tenia dotze. Va ser la meua voluntat qui va portar-me a dir als pares que volia fer música, però no tinc un record clar del dia que va pas-

sar, sinó que va ser que em vaig sentir atret a fer-ho: sí, sí, em vaig il·luminar! De petit sempre havia fet teatre i m'encantava disfressar-me, ja tenia una vena artística. Aleshores, quan vaig acabar el BAT, vaig triar la carrera de Música i em vaig trobar amb el retret dels que em deien "Ah, només has de fer música?" Així que em vaig matricular a Hispàniques, però vaig durar tres mesos! (riu)

A partir d'aquí és quan vaig veure que em volia dedicar a la música, i no va ser cap cosa premeditada, va ser com una evidència, un "anem fent passos...". No ens vam asseure, amb els pares, per parlar-ne.

PETIT d'kastro
www.facebook.com/petitdkastro
PLAÇA de L'ESGLÉSIA i de L'AJUNTAMENT de VILALLONGA del CAMP - teléfon 977840939

Pg. de la Mussara, 1
 Vilaplana del Camp

PINTURA DECORATIVA
 Josep M. Garcia

Tel. 977 815 078
 Mòbil 619 233 190

Vas començar directament amb el piano?

No sé ben bé per què, però va ser piano des del principi, no en vaig dubtar gens. Tinc un lleuger record del piano de la Isabel Mallol, un dia que vaig anar a casa seva, però és molt vague i no sé si m'ho he inventat, eh?

On t'has format?

Vaig començar lo bàsic a la Selva del Camp (4 anys). Després el Grau Mitjà (5 anys) a Vila-seca i finalment els estudis de Grau Superior (4 anys) al Conservatori del Liceu, a Barcelona.

I el cant?

Va ser una cosa que vaig provar en una època de la meua vida, només. Vaig cursar-lo a Vila-seca, com a segon instrument. Va ser un aprenentatge molt important. Durant set anys, vaig cantar en molts cors i altres. La diferència és que el cant no l'he fet professionalment, com el piano.

I en acabar la carrera, què vas fer?

A l'últim any de carrera vaig anar a viure a Sitges (a casa de la meua cosina Sarai). Allí hi ha una Escola de Dansa i Arts Escèniques on només hi treballava una pianista, i no sé com s'ho va fer la meua cosina, però va aconseguir que hi pogués contactar. Aquesta professora em va ensenyar a acompanyar dansa. Em va agradar tant que ho vaig començar a contemplar com una sortida professional, a més hi ha molt pocs pianistes que sàpiguen fer-ho, ja que és molt concret i difícil. Més endavant em vaig assabentar que a París feien cursos específics d'acompanyament de dansa. Vaig provar i em van agafar! I, cap a París! Vaig entendre que si volia tenir un futur acompanyant dansa, me n'havia d'anar fora... Em va sortir feina a Mulhouse, Alsàcia, al Ballet de l'Òpera Nacional del Rhin i després, el que faig ara. Treballo en les rutines del dia a dia, dels assajos i exercicis propis del ballet. Jo, durant la

Alice Pernaó (fotògrafa), Ruben Julliard, Noemí Andreotti (ballarins)

classe, faig tot l'acompanyament musical i lo guai de la meua feina és que, a part de la classe, tinc l'oportunitat de tocar als espectacles (que és un dels motius pel qual vaig acceptar aquesta feina!), ja sigui tocant sol o amb orquestra. És superguai! El meu horari és de sis hores, a banda dels assajos o altres estudis que faig pel meu compte.

Et veig content...

Sí, però a mi m'agradaria molt tornar! Ara bé, allí hi tinc la feina, que està molt bé!

I et sents valorat?

Home, clar! A nivell professional estem valorats i es considera que fem una feina que ha de tenir la categoria que té i no són projectes efímers, estan molt protegits, no hi ha un abús.

Veig que la teua experiència pot animar a algú a seguir els passos.

Paloma Lassere (fotògrafa), Rio Minami (ballarina)

ENTREVISTA

Què els pots dir? Com veus Vilaplana en aquest segment cultural que tan sovint és tan difícil de parlar-ne o senzillament de "fer coses"?

El que passa és que hauré de ser una mica pessimista, perquè aquest país és una merda, eh?

Jo penso que quan es parla de coses culturals, sempre, sempre, SEMPRE POT SER MÉS, i MAI ÉS PROU! Jo ara visc a França, a Mulhouse, i qualsevol petita cosa (com els nostres rentadors o la plaça de la Barana de la Riba) es dignifica i se li fa cas, i se li treu un profit... Es fan festivals, amb iniciatives privades, però també amb el suport de l'Administració Pública; treuen molt profit del que tenen.

Jo crec que aquí el públic hi és! A la gent de Vilaplana, si li proposes un concert a com el de la Mercè Mestre a l'església o quan jo el vaig fer amb la meua amiga que cantava, o aquí al jardí de casa..., estava ple! Jo crec que la gent té interès! El mateix passa amb el teatre (no he vist mai la sala del casal buida!) o el Mussart! És una llàstima que aquest país estigui una mica desert en aquestes coses, és molt trist! Però portar qualsevol acte cultural suposa un cost que cal pagar. A Vilaplana no tenim un castell, però tenim un entorn que és una passada! Sempre és poc! Malgrat tot hi ha iniciatives com el Mussart, però és un dia a l'any!

Reconec que pel fet de viure fora no hi estic gaire implicat, però a vegades, parlant amb el Pitxi o amb la gent de Lo Pedrís, veus que hi poseu ganes i iniciatives, però no s'hi arriba per temes de diners; i és una llàstima que no es puguin fer més coses, perquè al final és el que dona vida al poble.

Venim d'una època que la cultura s'entenia i es veia des d'un prisma molt diferent de l'actual i can-

Salvat
SERRALLERIA, ALUMINI, INOX I PVC

Polígon Industrial Borges 1 - C.
de les comunicacions, parcel·la 15
LES BORGES DEL CAMP

☎ 977 817 438 ☎ 615 222 771 🌐 www.alusalvat.net

📱 serralleria i alumini salvat 📱 serralleria i alumini salvat

KÖMMERLING®
DISTRIBUIDORS OFICIALS

- ✓ Tot tipus de tancaments en alumini
- ✓ Automatismes per a portes metàl·liques
- ✓ Automatismes per a portes de garatge i persianes de la llar de la marca NICE i SOMFY
- ✓ Fusteria d'alumini KLine i fusteria metàl·lica
- ✓ Treballs amb acer inoxidable
- ✓ Finestres d'alumini exterior i fusta interior
- ✓ Portes seccionals

viar aquesta inèrcia és complicat...

Doncs jo no sé si hi estic tant d'acord, perquè el concert que vam fer aquí a casa estava a rebentar! I ningú no es va posar corbata per venir! Jo crec que si dius a la gent: "Concert", vindrà, estic segur que si fas tres concerts (no cal fer-ne més!) estaran plens tots tres.

Ara ets molt optimista...

Amb el públic sí, però soc pessimista, no pel nivell dels músics, sinó per la dinàmica de l'Administració, pel fet que no hi ha una tradició de pensar que invertir diners en cultura aportí beneficis, que no només és una despesa, tot i que entenc que hi ha coses prioritàries. Si ve algú de fora a passar uns dies i veu que hi ha un concert, hi va i li agrada, se'n recordarà i potser ho dirà i l'any que ve en lloc d'una persona en seran quatre. El que falta és PENSAR així!

Però això que dius no és pas fàcil!

Com tot! Però és que val la pena i estic segur que la gent hi serà! I encara et diré més: Si es cobra 5 € d'entrada, la gent els pagarà i hi continuarà sent! N'estic segur! Evidentment, si fas un concert cada setmana, no funcionarà! No som a Barcelona o a una gran ciutat.

Però és que aquí tenim un entorn privilegiat! La Matilde fa uns embotits que *flipes*! Tenim tantes coses que estaria bé integrar! És molt fàcil en aquest sentit... El microcosmos de Vilaplana, en general, em sembla que s'aprofita poc en comparació amb el que veig a França, allí hi ha aquesta cultura de dir "apostar a nivell cultural pel talent local o de fora, aportarà un prestigi o un dinamisme al poble a molts nivells." Tot i això, no pretenc que sembli una crítica de res... I perdona que siguem pessimistes els músics, però ens donen motius per ser-ho!

Caldria una Gestió Cultural per tot això que em dius!

A vegades la gent ens pensem que quan anem a un espectacle ho hem d'entendre tot. Amb la música també passa això, però no passa res! Ja l'has sentida! I potser una frase ja t'ha donat una imatge o sensació i pots arribar a emocionar-te amb això. La música és l'art en què el menys important és entendre les coses, perquè és so... i, si no, com descrius una nota? En canvi en dansa, si veus moviments i no entens la història, ja tens un problema! Però, tot i això, alguna cosa t'haurà quedat, el que cal és una actitud activa.

Estàs dient que a Vilaplana podem fer coses, no?

Tinc el convenciment que **l'art és la cosa més democràtica del món** i, evidentment, quan parlem de músiques més elaborades, més complexes, si es té una formació, s'entendrà millor. Perquè l'art té una propietat que se'n diu Bellesa, que és universal, i no cal saber res perquè un dia, inesperadament, a una persona que mai hagi escoltat música clàssica li pugui arribar a tocar, hi pugui accedir! Allò tant de Vilaplana de pensar *Què coi hem de fer ara un concert?*

És mentida perquè potser vindrà algú i potser al·lucina! Tot i que tradicionalment s'hagi associat amb elits, la música i l'art és per a tothom! N'estic *superconvençut*! I sempre animo la gent a escoltar música clàssica perquè no està feta per a mi, només.

Estàs animant qualsevol persona, de qualsevol edat i formació a fer qualsevol cosa a nivell artístic!

Sí, i que s'adapti a cada necessitat! Per exemple, portar una *troupe* d'òpera a Vilaplana seria caríssim! O potser, a la gent, no li interessa tant sentir una simfonia de Beethoven... o escoltar Wagner, perquè potser els adormirem!

La idea que tinc de la música no és anar al Liceu amb corbata! És tenir predisposició a escoltar i a deixar-te seduir (i després ves al Liceu amb corbata, si t'agrada, que està molt bé també!).

Es tracta de provocar?

Més aviat de proposar! **A la gent si li proposes hi va.** Això no seria un problema. Evidentment, adaptant-ho per fer-ho assequible i que no cansés. A més, aquí tenim un nivell brutal: mira el Joan Magrané, és al·lucinant, farà el que voldrà! El talent hi és! Jo l'he vist. I aquí, gent de primeríssim nivell es mengen els mocs!

Per acabar: què li demanaries als reis?

Un piano de cua! (*riu*)

Jo fa molts anys que no hi crec, però mira, relacionant-ho amb Vilaplana i amb alguna cosa que em toca, potser demanaria (ara quedarà molt bé, això!) que de la mateixa manera que demano més reconeixement per mi, demanaria el mateix per al meu pare i per als pagesos, també! **El pagès és garantia d'una identitat.** A Vilaplana som pagesos i d'això venim. I al nostre país, el que he dit que passa amb els músics, també passa amb els pagesos.

■ ■ ■

**FERRO
ALUMINI
INOX**

Tels: 977 76 82 68 - 670 45 59 04

VIALMA SAT

**Esclofolladora
d'avellanes**

Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14
43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c.e: salsa@maptel.es

■ *Joan M. Rovira Rojals*

LA GUERRA FREDA

(IV)

La cursa espacial

L'enginy humà havia creat les pitjors armes inimaginables tot finalitzant la Segona Guerra Mundial. S'havien volatilitzat ciutats i ara, durant la Guerra Freda, ja en teníem en prou quantitat per a destruir la vida del planeta només donant una ordre. Gairebé ho fem l'octubre de 1962, durant la crisi dels míssils de Cuba.

Però aquella mateixa propulsió que ens podia portar a l'apocalipsi també podia catapultar a la humanitat a les estrelles. Una nova batalla pel domini mundial entre els Estats Units i la Unió Soviètica es desenvoluparia durant la carrera espacial.

Fou a mitjans de la dècada dels cinquanta del segle XX quan les grans potències van declarar les seves intencions d'arribar a l'espai i d'aquesta manera s'inaugurava un nou front de combat. Poc després, els soviètics marcaven el primer gol posant en òrbita el primer aparell fabricat per la mà de l'home, l'Sputnik I. De fet també marcarien el següent gol: eren els primers a col·locar un ésser viu en òrbita, la gossa Laika – que moriria durant la missió.

Els nord-americans semblaven anar al darrere malgrat disposar, sense massa escrúpols, de científics que havien servit a les ordres del règim nazi. Les seves victòries, malgrat ser científicament importants com ara situar en òrbita el primer satèl·lit de telecomunicacions, no tenien la repercussió dels èxits soviètics que feien els seus primers passos cap a la Lluna.

Els soviètics continuen guanyant. Arriba un nom per la història: Yuri Alekséyevich Gagarin. Fou el primer humà a viatjar a l'espai exterior. El nou cinema rus busca temes èpics ara que disposa de recursos per invertir a les seves pel·lícules i una major facilitat

per exportar-les a occident. **Gagarin, el primer a l'espai** (2013) reflecteix aquella èpica aventura d'una manera bastant edulcorada, amagant les ombres del personatge i del règim. Érem 1961.

Tot semblava perdut pels Estats Units, però un any després el president Kennedy prometia arribar a la Lluna abans d'acabar la dècada... i, estranyament per un polític, va complir la seva paraula malgrat que ell no ho veuria.

La NASA rebia un pressupost gairebé sense límit, però el valor calia posar-li igualment. D'aquests valents parla el clàssic **Elegidos para la Gloria** (1983), relat que ens porta als primers astronautes nord-americans que culminaren amb la nau Mercury. Sang, suor i llàgrimes que culminarien el 1969 amb Neil Armstrong posant el peu a la Lluna. **First Man** (2018) no resulta massa complaent amb el primer home a la Lluna, centrant-se en la seva vessant més humana i allunyant-se de l'heroïcitat.

Els nord-americans havien guanyat la cursa i repetirien visites al nostre satèl·lit després de l'Apol·lo XI, però l'atenció pública s'esvaïa. Per què tornar-hi? Per la ciència? Ja no calia. Havien demostrat que podien fer-ho i amb allò n'hi havia prou. I és que, siguem sincers: Armstrong, Aldrin, fins i tot Collins que es va quedar esperant en òrbita, són els cognoms de l'Apol·lo XI, i segurament ens els sabem tots. I Eugene Cernan? Us sona? No ho crec. A mi tampoc. És el darrer home que va trepitjar la Lluna i **Last Man on the Moon** (2014) del gènere documental ens explica l'home oblidat i aquest darrer viatge.

El 1975 suposadament s'acabava aquest capítol quan les naus Soyuz i Apol·lo es trobaven en òrbita, però poc després el president Reagan anava més enllà iniciant l'anomenada Guerra de les

Galàxies, un projecte de militarització de l'espai i collant una mica més a la ja comatosa economia soviètica.

La Lluna havia estat la línia d'arribada. No cal dir que ens queda molt per explorar i molts enigmes per descobrir però cap dels avanços posteriors resultaven interessants pel gran públic que van negar-se a continuar invertint ingents quantitats de diners en la cursa espacial. De fet, hi ha uns quants historiadors que situen les despeses de la cursa espacial com un dels fonamentals per explicar l'esfondrament del bloc soviètic i de la seva economia.

Aquella guerra de desgast fou guanyada pels nord-americans i qui sap si amb ella, la Guerra Freda.

■ ■ ■

Dietètiques Cabré, C.B.

ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
HERBORISTERIA
CONSULTA NATURISTA

C/ dels Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

FARMÀCIA

M. TERESA HUGUET VILELLA

Sant Isidre, 7
43380 VILAPLANA
Tel. 977 815 379
thuguet@coft.cat

SEMPRE I PER SEMPRE, TET VIÈ

Cecília Vilanova Aymamí

Com si fos ara, érem allà, a l'obrador, amb el so de les pales i el seu ball constant per fer la primera pasta-da. Feia una calor espantosa, els graus pujaven a una velocitat trepidant quan s'obria aquella porta de ferro del forn de volta i jo, des de la meua petita alçada, tafañera i encuriosida, mirava de trobar un foradet per on poder entreveure les barres de pa o les coques coent-se. "Surt del mig, que et cremaràs!", deia el tiet Alfredo, i tu em deies: "Posa't al meu costat, aquí, damunt del tamboret, que m'ajudaràs a fer el pa, però no et moguis d'aquí!". Recordo el so del pa calent que encara fumejava quan sortia del forn, la seva olor, la que ens feia de perfum, allà, al forn, darrere la botiga.

Una gran persona, sempre present, sempre disposat i predisposat,

treballador, actiu, tenaç, inquiet, dur, genuí com ell sol, discret, apassionat de les seves passions, admirador i orgullós dels seus fills i enamorat de la seva dona.

No en teníem prou amb aquell infern que no feia gaire arrossegàvem que va trasbalsar i capgirar les nostres vides que, amb molt poc temps de diferència, ens cau al damunt la segona gran llosa, tu també, quina gran merda. Allò ho va canviar tot, cares d'angoixa, disgust i dolor que es transformaven, només veure't, en la forta convicció de què tot havia d'anar bé. Havíem de creure, confiar... esperar. Dies llargs i nits més encara, potser sí, potser no, aquest no saber o no voler saber i saber massa, potser sense voler saber-ho. Un dia més, o un dia menys, deies.

Passen els dies i creix la desespera-

ció, les coses no van bé, la teva mirada ho deia tot, els teus ulls, temerosos ja d'un final que sabies inevitable i que, tot i amb això, encara et quedava humor per dir-ne alguna de les teves. Som passatgers en un viatge, que si en llapis fos escrit, esborraria la part on ens deixes, nosaltres l'hem de seguir, sense tu, amb el teu record, serà dur, feixuc..., a poc a poc.

Home del pa, les coques i les paelles! Allà on siguis! Has deixat alguna cosa teva en cadascú de nosaltres que fa i farà que sempre hi siguis.

Per tu la molla, per mi la crosta, així tots dos contents.

Vilaplana. agost 2021

■ ■ ■

BENZINERA*AUTORENTAT
ENTREAUTO

CARBURANTS VILAPLANA

DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS

Comandes: 977 328 417

Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h

SOLS LA MEMÒRIA

Jacqueline Mariné Ferré

Heretem tòpics vells. En construïm de nous i inconscients, els fem servir tota la vida per a comunicar-nos, com la cosa més natural del món.

Saltem d'un tòpic a un altre com si anéssim circulant d'una estació de tren a la següent.

Fugen quasi tots quan ens ronda la mort i ho sabem. Ens en podem deslliurar perquè llavors sabem que "ha arribat l'hora de la veritat".

Quan tenim la certesa que som enfront del final, paraules i gestos prenen un altre valor i potser són més precisos, més exactes i fidels per apropar-nos al més essencial de l'existència humana.

Xavier, mentre t'escric, em commou reviure el teu mirar adolorit, però serè i valent, en la nostra darrera conversa. Crec que tots dos sabíem que era l'última.

Amb el teu somriure tímid, el de sempre, escolta-tes les paraules tan maldestres que m'esforçava a trobar per intentar confortar-te i acomiadar-me subtilment de tu.

La Dolça, silenciosa, amb una dignitat enorme, assistia al nostre comiat.

Et parlava en nom de les meves germanes, en nom també del pare, i de tots nosaltres.

Recordava –i t'ho deia– l'acollida i l'estimació que, ja de petit el pare i de sempre, havíem rebut de ca l'Olla, especialment per part de l'àvia Matilde i dels teus pares.

Humil i sincer com t'he vist habitualment, anaves responent. Vas concloure que sempre ens ha unit un afecte veritable, malgrat que vas admetre que has tingut un tarannà poc xerrador. I aquí hi deu haver la clau de tot plegat.

Vas tornar a l'Hospital i ja no vam tornar a parlar. Quan hi vam acudir amb el Jordi el dia de Sant Pere de bon matí, tu ja t'havies alliberat de tot el sofriment! Ja reposaves.

Al Tanatori, inevitablement, van tornar els vells tòpics durant la vetlla.

I quan et van concedir la teva última paraula, la teva expressió pòstuma va ser posar música a la sala de cerimònia, una música que desconeixíem alguns dels presents. Era una cançó de joventut, amb doble sentit, aparentment alegre, però amb missatge de fons. Potser per escapar-te dels tòpics?

Dins d'una barreja de sorpresa i abatiment, buides de paraules, vam entendre que ja no tenies limitacions, només nosaltres continuàvem empresonades en un vagó petit, viatjant d'estació en estació, mentre ens adrecem cap al final del nostre propi trajecte, confiades perquè hem après molt de tu.

Vilaplana, 25 d'agost de 2021

ENS VEIEM EN QUALSEVOL FESTA, UNA NIT QUALSEVOL

Pitxi

El Xavier, l'home de la Dolça, el fill de la Maria del Carme Mestre de cal Damo i de l'Alfredo Huguet de ca l'Olla, pare de l'Helena, la Marta i el Xavi Huguet Mugico, amic nostre de tota la vida, company i soci del Llúpol, l'Stopper incansable de la U.E. Vilaplana, fill i net de grans pastissers, pagès de secà, conductor del trenet de Salou, caçador fins al moll de l'os, caminador i coneixedor del terme com pocs, va decidir, després de patir una malaltia dolorosa i cruel, que volia acomiadar-se conscientment de tots nosaltres amb la cançó *En cualquier fiesta* de la Mode, un grup de la moguda madrilenya dels anys 80.

— Quina última voluntat tan tendra i generosa, nen.

Ahir de bon matí, quan m'ho explicava la Dolça per mòbil, ens vam emocionar i gairebé no vam poder seguir parlant. No li vaig dir, no li vaig poder dir que aquesta cançó em connectava d'una manera molt íntima amb el Xavier. Llavors vaig sentir que les coses, algunes vegades, no passen perquè sí, sinó que solen estar connectades. I no parlo des d'una perspectiva religiosa o esotèrica, sinó en un sentit profundament humà.

No sé com ni qui mou els fils del destí. Però el fet és que el Xavier Olles, amb qui de joves ens vam fer grans anant de festa en festa junts, va triar per acomiadar-se la mateixa cançó que jo havia escollit per escriure un dels fragments més íntims del meu *Pregó de Festa Major*, l'octubre del 2013, quan jo també passava per uns moments molt difícils.

Potser perquè ell i jo, en el fons, quan escoltàvem *En cualquier fiesta* volíem imaginar que malgrat tot – les malalties, el pas del temps, la mort, l'oblit ... – ens retrobaríem una nit qualsevol en alguna d'aquelles pistes de ball que solíem freqüentar junts. Llavors tu Xavier, t'apropriaries a la taula on t'esperava la Dolça, la miraries amb el teu somriure tímid, l'agafaries de la mà per ballar i començaríeu a donar tombs per la pista buida.

Mentre plorava amb la Dolça, vaig veure clar que ell, el seu Xavier, el nostre, no desitjava un comiat trist sinó que volia dir-nos adéu amb una cançó de festa, d'amor i esperança. I això, ben-volguts familiars i amics seus, sens dubte, l'honora molt.

**Quan tot s'acabi,
i ningú ens recordi,
segur que ens veurem
en qualsevol festa.**

**Jo m'aproparé a la teva taula,
et preguntaré si balles,
i donarem tombs per la pista
buida.**

**Quan el temps es perdi,
sense que ningú el gastí,
segur que ens veurem
en qualsevol festa.**

**Tu em miraràs somrient,
amb una expressió cansada,
serà en qualsevol festa,
una nit qualsevol.**

Pel Xavier Huguet Mestre i la seva família, amb molt d'afecte
A Vilaplana, 30 de juny de 2021.

■ *Ester Borràs Giol*

Una excursió ideal per fer a la tardor, on les vinyes canvien el color dels seus pàmpols i els oms del mas de Sant Blai brillen. Si us agraden els bolets... hi ha possibilitats. Un passeig d'uns 15 km pel cor del Priorat més autèntic.

Sortim de Poboleda pel carrer del Calvari. Quan arribem als dipòsits del gas, abandonem el carrer, que gira a la dreta, i agafem un camí de terra per sortir de Poboleda en direcció a la Morera.

Veiem un camí que surt a mà esquerra, que no agafem, i seguim pel mateix camí per on veníem. Passem pel costat d'un assut i creuem el barranc de la Morera per una passarel·la encimentada. Just després surt un camí a mà dreta: aquest sí que l'hem d'agafar.

Seguim aquest camí de terra, obviem el camí que porta al maset de l'Eladi (a la dreta) i seguim en paral·lel el barranc de la Morera o de les Vinyes per la seva riba dreta. El creuem i més endavant trobem tres camins. Deixem el camí per on veníem i agafem el de l'esquerra, que torna a creuar fàcilment el mateix barranc.

Al cap de poc surt un sender a mà dreta: l'hem d'agafar. Primer va planer, però just després de veure la primera marca groga pintada en un pi, el sender

s'enfila dret. Al cap d'una estona de pujar, el desnivell se suavitza. Anem per la carena d'un serret que ens ofereix tot de vistes del voltant i de la serra de Montsant al nostre davant. El terreny és llicorella pura.

Arribem a una pista encimentada, la creuem. El camí, amb restes d'empedrat, continua a l'altra banda. Continuem pujant. Passem vora el pal indicador del sender saludable: no en fem cas i continuem pujant cap a l'esquerra.

Passem pel costat de la Cova del Mateva, que està senyalitzada.

Arribem a la Morera pel costat de la depuradora. Ens acabem d'enfilat i arribem a la pista-carretera que enllaça la Morera amb Escaladei.

Si ens ve de gust, podem visitar el poble de la Morera de Montsant.

Per marxar, tornem a baixar a la pista-carretera d'Escaladei, just davant de l'Hostal Balcó del Priorat. Un pal indicador del Parc Natural ens indica el camí per anar al mas de Sant Blai, també conegut com a antic monestir de Bon Repòs.

Es tracta d'un camí empedrat recuperat, que acaba enllaçant amb l'itinerari senyalitzat de flora "F7" del Parc Natural i la Ruta o Camí dels Cartoixans. Fins a arribar a Sant Blai trobarem alguns pilons de fusta que ens ajudaran a triar el camí correcte: alguns porten la indicació "Ruta dels Cartoixans", d'altres "Volta a Montsant en BTT" i d'altres el símbol

**ASSOCIACIÓ
DE JUBILATS I
PENSIONISTES
DE VILAPLANA**

C. del Casal, 3
43380 VILAPLANA

Contacte

659 214 289

www.mpsicologs.com
mpsicologs@mpsicologs.com

MARCEL MESTRE LLAMBIAS
PSICÒLEG COL·LEGIAT 27089

Tècnica Tomatis

Beneficis aplicats en:

Autoestima
Motivació
Estat d'ànim
Processament mental
Ansietat
Alteracions de conducta
Dificultats d'aprenentatge
Dificultats d'atenció,
concentració i memòria.
Dificultats de comportament
Dificultats de comunicació
(dislèxia, disfunció en la parla
entre d'altres)
Dificultats del son

d'una fulla, que es corresponen a l'itinerari de flora.

El sender per on veníem desem-boca en una pista encimentada que seguim cap a l'esquerra. Trobem una bifurcació i anem cap a la dreta.

Més endavant surt un sender a mà esquerra (senyalitzat). El seguim.

Anem baixant i desemboquem en un altre camí de terra. Hi ha un parell de pals indicadors: anem en direcció al Mas de Sant Blai. Seguint el sender tornem a fer cap al camí de terra. Cal seguir-lo cap a l'esquerra.

Quan ja veiem l'edifici principal, deixem el caminet que se'n va a mà dreta i continuem pel camí ample principal. Arribem al mas de Sant Blai o antic monestir de Bon Repòs. Les runes de les diferents edificacions, dos teixos i un grapat d'oms impressionants, la font, la mina, la bassa... conformen un espai per gaudir tranquil·lament.

El Mas de Sant Blai és l'antic monestir del Bonrepòs, fundat pels volts de l'any 1180 per l'ordre del Cister. Hi van habitar ermitans i més tard la comunitat femenina cistercenca. El monestir fou clausurat el 1473 i les despulls i els objectes de culte van ser traslladats a Santes Creus. El monestir fou convertit en una granja dels cartoixans d'Escaladei, amb una capella dedicada a Sant Blai (d'aquí el nom del mas). Conserva encara els murs i les finestres gòtiques del segle XV o XVI.

Marxem de Bon Repòs pel caminet que surt vora la robínia (un cartell informatiu sobre aquest arbre ens ajudarà a identificar-lo) i enllacem amb el caminet que hem abandonat per entrar a Bon Repòs.

Seguim el caminet cap a l'esquerra. Ens endinsem en un bonic bosc amb alzines, més oms i algun roure impressionant. Arribem a una bifurcació. A la dreta, de pujada, continua l'itinerari de flora. Nosaltres seguim per l'esquerra,

de baixada.

El camí, que va paral·lel al barranc de Sant Blai, no perd gens d'encant. En algun punt, si ens girem, veurem el Montsant sobresortint per damunt de la vegetació. Quan ja abandonem l'alzinar i entrem al pinar, passem vora un forn, que suposem va ser destinat a la fosa d'algun mineral.

Travessem el barranc i anem per la seva riba esquerra. El tornem a creuar més avall, just abans de trepitjar una pista en ple revolt.

Seguim la pista per l'esquerra. Passem vora un assut, travessem un altre barranc affluent del de Sant Blai i no fem cas d'un camí que marxa a mà esquerra.

Troblem una bifurcació molt clara, amb un piló de la Volta a Montsant en BTT.

Seguim el trencall de l'esquerra.

Continuem per la pista fins a arribar al Mas d'en Gil, situat en ple coll del Conill. Aquí hem desembocat en una altra pista, marcada amb les franges vermelles i blanques del GR 174.

Seguim cap a la dreta. Arribem a una bifurcació, just per sota de l'ermita de Maria Assumpta, que queda amagada dins del bosc. No cal anar-hi, ja que no té cap mena d'encant.

Abandonem el GR, que se'n va cap a la dreta (directament cap a Poboleda), i agafem el camí de l'esquerra. Passem per damunt d'un mas que ens queda a mà esquerra i ens enfilem lleugerament entre vinyes pel Tossal del Bou. Des d'aquí, les vistes són magnífiques.

El camí per on veníem s'enfila cap a una vinya. Saltem la petita divisòria de pedres i agafem el camí de l'esquerra, que comença a baixar amb vistes impressionants cap a la vall del riu Siurana. Arribem a un mirador sobre una gran bassa i les vinyes.

Des d'aquí, és igual baixar per la

dreta que per l'esquerra. Sembla més interessant el de la dreta.

Anem baixant i arribem a la carretera. La creuem i la seguim cap a la dreta, en direcció a Poboleda. Al cap de poc (al Coll de la Mina), l'abandonem i agafem una pista que surt a mà esquerra i que fa cap a un dels revolts que es va retallar de l'antiga carretera. No agafem el primer camí, que se'n va cap a les vinyes, sinó que acabem de resseguir el revolt. Quan ja sembla que tornem a agafar la carretera actual, a mà esquerra baixa un camí de terra.

Seguim aquest camí, que ens porta al llit del riu Siurana. Si ha plogut molt pot ser que baixi crescut i, malgrat el gual, potser ens haurem de descalçar.

Travessem el riu i continuem pel mateix camí. Fa un revolt tancat i s'enfila. Passem vora les runes d'un maset i al cap de poc veiem un camí que se'n va cap a la dreta, en direcció a Poboleda, que s'entreveu al fons. L'agafem.

Seguint aquest camí, sense desviar-nos, arribem a l'àrea recreativa de la Font del Mingot. Continuem pel camí i, al cap d'un quilòmetre, arribem a Poboleda, després de travessar el pont vell i passar vora els marges impressionants dels horts de Poboleda.

■ ■ ■

TAXI

SERVEI DE TAXI 6-Q
7/8 places

L'Aleixar
mòbil 689 029 326

Mercedes-Benz
The best or nothing.

AUTOLICA

Concessionari Oficial Mercedes-Benz

Nacional 340, km 248, TARRAGONA. Tel.: 97 755 42 86. Pol. Ind. Estació de Mercaderies, Parcel·la 1, L'ALDEA. Tel.: 97 745 18 38.

Recasens i Mercadé 13, Pol. Agro-Reus, REUS. Tel.: 97 732 60 20.

info@autolicatarragona.es. www.tarragonaaautolica.mercedes-benz.es

L'estiu del FfF Vilaplana

Aquest ha estat el segon estiu de projeccions i conferències organitzades pel grup Fridays for Future de Vilaplana.

Vam començar el 22 de juliol amb la projecció de dos curts sota el títol **Renovables sí, però no a qualsevol preu**, amb la participació de l'Hilari Aragonès de la Plataforma Puigcerver Lliure i del Carlos Avilés representant de la Vall Sostenible.

En aquesta sessió s'exposava la necessitat de ser proactiu amb les energies renovables per gaudir d'un sistema energètic autosuficient que no depengui dels combustibles fòssils. D'això, gairebé tots en som conscients, però cal un model territorial per fer front a la transició energètica i cal també trobar la manera que la gestió dels recursos naturals repercuteixi directament al territori.

Certament, la construcció de parcs eòlics i solars no pot malmetre la biodiversitat de l'entorn o no tenir en compte l'interès paisatgístic, com exposava l'Hilari Aragonès en referència als molins que volen posar a Puigcerver. Ni tampoc la producció d'energies renovables ha de repetir el model d'inversió que genera beneficis econòmics per a uns quants, devorant els recursos que són de tots. I que, a més, requereix sistemes de transmissió molt agressius pel territori com són les línies de Molt Alta Tensió (MAT), que ens explicava el Carlos Avilés.

El documental **Besa la terra: Agricultura regenerativa**,

es va projectar el 5 d'agost i vam comptar amb la col·laboració de joves agricultors vilaplanencs: Jordi Cardona, Agnès Moya i Jose Cortés. Amb el documental també es volia retre homenatge als nostres pagesos de sempre, que varen estar representats per l'Antonio Valle Saborido (l'Antonio Melitón).

La terra és viva i és un univers de relacions dependents les unes de les altres. Aquesta és la història que explica. Experts, activistes i agricultors d'arreu del món mostren, a través de diferents iniciatives, com podem preservar el planeta i fer front a la crisi climàtica, regenerant el sòl.

Les pràctiques invasives de l'agricultura industrial, com l'abús de pesticides i l'ús de determinada maquinària, són alguns dels motius que impedeixen completar el cicle vital de la terra, donat que eliminen els microorganismes imprescindibles per fixar el carboni i el sòl no pot mantenir la vida.

El debat posterior a la projecció, molt interessant, va mostrar que en el nostre entorn ja hi ha iniciatives en aquesta línia, pràctiques i maneres de pensar per tal de crear una producció agrícola sostenible, sense contaminants, tenint en compte la reutilització i reciclatge dels recursos naturals, i respectant l'evolució natural de la terra.

Un documental ple d'esperança i un debat ric en experiències que ja no són apostes teòriques per un futur sinó maneres de fer ara.

El 26 d'agost vam gaudir de la conferència **Transició energètica. Possible i necessària**, a càrrec de Ramon Sans i Rovira, presentat per Marc Mestre, regidor de Medi ambient, en una taula moderada pel Ben Aixa.

Ramon Sans, enginyer industrial, professor universitari i amant de la muntanya i de la natura, ha dedicat la major part de la seva activitat professional a la innovació i desenvolupament d'I+D, tant en l'àmbit mecànic com en l'energètic. És autor de nombrosos articles i presentacions tècniques, així com autor de dos llibres sobre la transició energètica: *El col·lapse és evitable* i *La Darrera Oportunitat*. També és coautor del web: www.transicioenergetica.com, que aporta les dades per la transició energètica a tots els Municipis i Comarques de Catalunya.

A la conferència, va desmuntar molts errors de comptabilitat i de fal·làcies que neguen el canvi climàtic i que busquen aturar o demorar la necessària transició energètica. Va parlar de l'energia com un bé social sobre el qual, a diferència dels nostres avantpassats, no tenim cap control, i que hauríem d'aprendre a usar en lloc d'abusar-ne («les millors renovables són l'estalvi i l'eficiència»). I va demostrar amb dades concretes que la transició cap al 100% renovable és absolutament viable, tan econòmicament, com energètica, com territorial, com, i sobretot, mediambiental.

La seva proposta s'anomena Transició Energètica del Segle XXI (TE21®) i és un model interactiu que permet aplicar diferents variables per

tal de calcular, entre altres coses, la inversió necessària per fer la transició, així com els anys per amortitzar-la. Per Vilaplana, tal com es mostra a la imatge, s'haurien d'invertir 7.171 Milers €, amortitzats al cap de 10 anys, i que representarien un estalvi de 13.897 Milers € el 2040. Una dada interessant és que només necessitaríem ocupar un 0,19% del terme amb plaques solars i molins.

Ens va presentar també els càlculs per L'Aleixar, Maspujols i Alforja, ja que representaria un estalvi fer-ho de forma conjunta. Per Barcelona, els càlculs donen un resultat molt diferent, ja que a diferència dels municipis petits, precisa ocupar un 93,34% de territori. Segons Ramon Sans, ho vulguem o no, haurem d'abastir a Barcelona d'energia. Aquest punt va crear força debat, sobretot perquè estem vivint la imposició dels molins a Puigcerver i del pas de la MAT per L'Aleixar.

Per últim, ens va explicar com fer la transició energètica TE21 domèstica en cinc passos:

1. Buscar un proveïdor d'energia neta.

2. Fer una petita instal·lació de plaques solars.

3. Augmentar la col·locació de plaques, que la calefacció derivi d'una bomba de calor i que el cotxe sigui elèctric i auto abastit. Reforçar l'aïllament tèrmic de l'habitatge.

4. Desconnexió del proveïdor (aquest pas seria millor fer-lo si hi ha una xarxa de veïns interconnectats).

5. Establir una xarxa municipal o comarcal.

L'estalvi acumulat representaria 10.000 a 20.000 € per habitatge (des d'avui fins al 2040). També ens va aconsellar consultar un assessor energètic.

Va concloure dient que tot i que la transició és possible i necessària, no és suficient. Ja que cal canviar el model econòmic, polític i social, buscant més

© Copyright Ramon Sans Rovira Enginyer Industrial

cooperació, equitat, participació i responsabilitat.

Finalment, el 2 de setembre, la Roser Badia Cabré, ambientòloga i membre de Rezero (Fundació per a la Prevenció de Residus i el Consum Responsable), ens va parlar sobre els residus i dels seus efectes sobre la salut, amb la conferència **Residus i plàstics ocults**. La Roser ens va explicar un projecte portat a terme per Rezero, «Salut de plàstic» en el que a 20 persones rellevants se'ls analitzava l'orina i en tots s'hi va trobar fins a 21 substàncies derivades del plàstic d'un sol ús (ftalats i fenols).

Aquest estudi, del que ens va mostrar un vídeo, pretén conscienciar a la població, però també ens va parlar d'altres estudis que demostren que la nostra salut està cada vegada més condicionada i sota risc per la proliferació dels plàstics que ens envolten, especialment dels provinents de l'alimentació envasada i sobre envasada. Alguns d'aquests estudis els relacionen amb l'obesitat,

la diabetis, les infertilitats, el càncer, les malalties de la pròstata i de la glàndula tiroide, i els trastorns neuroendocrins. Ens va parlar de les fal·làcies del reciclatge, tot proposant la transició cap al residu zero.

La Roser va ser contundent en la seva argumentació, però també va mostrar-se molt propera i va buscar en tota la conferència la participació dels assistents. Ens va deixar una pregunta per reflexionar i actuar en conseqüència: Quines polítiques públiques i privades podem enfortir i desenvolupar que disminueixin amb eficiència la nostra contaminació interna per residus tòxics relacionats amb els plàstics?

L'èxit en la participació i les lloances rebudes ens confirmen que creix la consciència col·lectiva, al poble i als voltants, en els temes mediambientals, i ens anima a continuar trobant-nos cada divendres a les 20.00 h al Casal per preparar noves activitats. Us hi esperem!

■ ■ ■

VILAPLANA		2040
DADES GLOBALES TE21 AMB AUTOCONSUM		
ÚS TOTAL FETA LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA TE21	4.715	MWh/a
POTÈNCIA TOTAL NECESSÀRIA A GENERAR	4.597	kW
MAGATZEMATGE MINIM NECESSARI	9.194	kWh
MAGATZEMATGE EN E-VEHICLES (Reducció 20-30%)	25.444	kWh
INVERSIÓ TOTAL GENERACIÓ + INSTAL·LACIONS	7.171	Milers €
ESTALVI TOTAL ACUMULAT DESPRÉS DE INVERSIÓ	13.897	Milers €
AMORTITZACIÓ PREVISTA AMB COSTOS ACTUALS	10,07	Anys
NOMBRE DE NOUS LLOCS DE TREBALL	7	Llocs
SUPERFÍCIE TOTAL TERRITORI EN HECTÀREES	2.320	ha
SUP. EXCLOENT TEULATS:	4,36	ha
HIBRIDANT:	2,52	ha
% TERRITORI A OCUPAR:	0,19	%
HIBRIDANT:	0,11	%
HIBRIDACIÓ: DESCOMPTATS TEULATS, FENT A TERRA, ZONES MIXTES EÒLIQUES + SOLARS		

TABACS

ALIMENTACIÓ

Queviures Vilaplana

667 780 154

OBERT DIUMENGES I FESTIUS (10:30 h-14:00 h)

GEL, PA, CONGELATS, POLLASTRES A L'AST, BEGUDES FRESQUES

■ Jordi Mateu Huguet

Amb aquest titular, la Televisió de El Vendrell obria la crònica en l'estrena del meu espectacle a la Casa Museu Àngel Guimerà, l'any 2019.

La revista Lo Pedris m'ha demanat que faci un escrit sobre **Terra Baixa en essència** un espectacle que vaig crear l'any 2017 per amenitzar un sopar i que de cop i volta i sense pensar-ho des de fa tres anys està voltant per nombrosos espais de Catalunya.

«*Dos espais antagònics... Dos mons contraposats... Un actor... Tres personatges... Tres llops. Cada persona tria al llarg de la seva vida el llop que vol ser*» Aquestes ressenyes intenten definir aquest muntatge. Un espectacle parit amb el cor i l'ànima. Un enfocament molt proper i molt personal de Terra Baixa d'Àngel Guimerà, per a molts, el nostre Shakespeare català.

El dramaturg vendrellenc ha tingut una vinculació molt especial a la meua vida. Sóc un fervent admirador de la seva obra. He tingut el gust d'interpretar i de dirigir diversos textos de Guimerà: Terra Baixa, La filla del mar, En Pólvora o Mar i Cel... De totes elles, però Terra Baixa és la que ha tingut un encís més directe en mi.

El primer contacte que vaig tenir amb aquesta obra fou els anys setanta, jo deuria tenir set o vuit anys, a la Sala de cal Rito un grup de teatre de Cambrils la va portar a escena. Em va enganxar de tal manera que em va deixar sense alè. Per primera vegada i clavats des de la primera fila de butaques era testimoni d'un assassinat en directe. La funció acabava amb una baralla i una cridòria horroritzant. Vaig quedar tan esglaïat que vaig anar corrents a la falda del pare per tal que em protegís d'aquell individu. Poc temps després d'aquella experiència vaig començar a prendre noció del que era pujar als escenaris. Al cap dels anys, jo deuria tenir setze o disset anys, una diada de Sant Jordi em van regalar

Jordi Mateu porta damunt seu l'essència de Terra Baixa

Terra Baixa, Bassa de la Balandra

aquest text. Va ser llavors quan vaig saber les veritables raons d'aquell assassinat i perquè el protagonista es va veure forçat a cometre'l. De mica en mica vaig començar a interessar-me en l'obra del dramaturg català.

Avancem en el temps fins a l'any 1990, possiblement el moment més esplendorós del teatre vilaplanenc o almenys, personalment, l'època en la qual vaig gaudir més, concretament el dia 19 d'agost. Per fi, va arribar el moment en què vaig tenir l'oportunitat de posar-me a la pell del protagonista de Terra Baixa. Un muntatge molt especial, ja que per primera i única vegada a la meua vida compartia escenari amb els meus pares i, si això no fos prou, l'actriu que en aquell muntatge interpretava la Marta, la meua companya a la ficció, esdevindria un temps després en la meua parella, la meua confident i el meu suport a la vida real. Així, doncs, com voleu que no estimi Terra Baixa?

Avancem una mica més i ens aturem l'any 2017. L'estiu anterior s'havia inaugurat a Vilaplana el Restaurant **Les Brases de Ca l'Olla** i els seus propietaris em van demanar la possibilitat de preparar algun text teatral per a representar-lo al seu local, ja que una de les activitats que hi volien fer eren els cicles anomenats «Sopars Literaris». Durant el mes de febrer de l'any 2017 em vaig posar a treballar en el projecte. Havia de crear un espectacle que fos el més directe possible i anés interpel·lant a cada persona del públic per tal que aquest se sentís el veritable protagonis-

ta de la història. Va ser llavors quan vaig pensar en Terra Baixa. Un sol actor... Tres personatges... Tres llops... Vaig crear un espectacle de mitja hora de durada desgranant cinc monòlegs i anant intercalant els tres protagonistes de l'obra: Manelic, Marta i Sebastià. Tenia tres personatges contraposats que eren tres veritables llops. En cap moment no vaig ser conscient de la rebuda que aquest espectacle podia arribar a tenir. No n'hi va haver prou en fer dues funcions al restaurant, sinó que a causa de la gran resposta de la gent, vam haver de llogar la sala del Casal Vilaplanenc per tal de poder-hi fer una tercera funció per encabir-hi més gent. A partir d'aquest moment i gràcies als comentaris dels assistents vaig començar a pensar a modificar l'espectacle per tal de poder-ho presentar en teatres.

El mes d'agost d'aquest 2017 vaig anar de vacances amb la família a la Garrotxa. Un dissabte a la tarda passejant per Santa Pau em va venir la inspiració. Ho vaig veure clar. Havia de ser un espectacle meu i de proximitat que combinés la terra alta (La Mussara) amb la terra baixa (Vilaplana) un espectacle en primera persona, un homenatge a la meua gent, una picada d'ullet a les meves arrels. Com he dit abans, un espectacle parit amb el cor i l'ànima. Vaig posar-me a treballar. Estrenava el 15 de juliol de 2018 al Jardí de l'Era de Castellvell ajudat per un audiovisual que et transporta pels cingles de La Mussara o et baixava de cop i volta a la polsosa terra baixa reencarnada en una Vilaplana grisa encara amb els seus carrers de terra. Un espectacle de setanta minuts de durada. A partir d'aquest moment es comencen a interessar teatres i sales polivalents per aquest projecte, ja que és un espectacle per a representar-lo en la modalitat de teatre de proximitat i això crida l'atenció dels espectadors. La Sala Santa Llúcia de Reus és un altre espai que des del primer dia es va interessar i va apostar per aquest projecte programant-lo fins a dia d'avui diverses vegades. L'any 2019 el Teatre Auditori de Riudoms realitzà un cicle anomenat

Terra Baixa, Museu Àngel Guimerà

Terra Baixa, Instituts

«Teatre d'aprop» i vaig portar-hi **Terra Baixa en essència**. El format va ser molt innovador, ja que el públic estava assegut a l'escenari al meu voltant. Ho podien veure tot, des de les gotes de suor que em regalimaven pel cos fins a respirar totes i cada una de les olors d'un gran teatre des de les mateixes entranyes de l'escenari. L'experiència va ser brutal. Es van exhaurir les entrades en pocs dies i els espectadors que ocupaven les primeres files van abandonar els seus seients creient-se ser els veritables protagonistes de la història. Ho havia aconseguit. Aquest era l'objectiu de **Terra Baixa en essència**.

Penso que una part important del boca orela de la gent la dec a l'amiga Cristina Serret, periodista de Més Diari, que amb el seu article va fer arribar a molta gent aquesta proposta teatral, després van venir Diari de Tarragona i Canal Reus Televisió, els quals, també, van fer difusió aportant les seves ressenyes. A partir d'aquí el muntatge arribà als responsables culturals de l'Ajuntament de El Vendrell, poble i bressol d'Àngel Guimerà. La Casa Museu on va viure el dramaturg van contactar amb mi per tal d'oferir-me la possibilitat de fer una visita guiada per les estances de la casa representant-hi fragments del meu muntatge dins del cicle «Els Dilluns al MAG». I vaig anar per a fer-hi una funció i finalment en vaig haver de fer cinc. Les previsions es desbordaven. No em podia creure que aquell espectacle que va ser creat per amenitzar un sopar en un restaurant de Vilaplana tingués aquest ressò i aquesta gran acceptació per part dels espectadors. Quan les coses van bé sembla que res tingui aturador... Però encara hi havia un altre escenari que no havia contemplat.

Terra Baixa ha esdevingut els últims anys lectura obligada pels estudiants de segon de Batxillerat, així és que vaig començar a rebre trucades d'Instituts de secundària que estaven interessats en què els hi portés la funció dins l'aula. Us puc assegurar que és la millor experiència teatral que he tingut mai. Instituts del territori han vist passar

pels seus ulls imatges de Vilaplana i de la Mussara que els ha ajudat a entendre l'obra de Guimerà.

A començaments d'estiu els amics i veïns Àlvar Fortuny i Dolors Juanpere també em van oferir la possibilitat de representar un parell de monòlegs de Terra Baixa a La Bassa de la Balandra de Vilaplana just als peus del cingle de La Mussara on ells hi tenen un petit terreny. Van muntar amb diferents artistes un vespre cultural màgic amb una vintena d'amics, brutal! Espero poder tornar-hi l'any vinent.

L'últim regal, però em va venir per sorpresa el passat 31 de juliol. La regidoria de cultura de l'Ajuntament de El Vendrell juntament amb la Casa Museu Àngel Guimerà van voler oferir una funció de **Terra Baixa en essència** a Sant Vicenç de Calders en un paratge anomenat La Torre o El Molí del Sebastià. Es tracta d'un complex on hi ha un molí en desús amb la casa on els pastors hi guardaven els remats durant la transhumància que feien des de La Conca de Barberà. Aquest molí pertanyia als avis d'Àngel Guimerà i el dramaturg hi passava llargues temporades. Confirmen

que l'Era del molí va servir d'inspiració de Guimerà a l'hora d'escriure la seva obra. També expliquen que el nom de Sebastià, l'amo del molí de Terra Baixa, és un homenatge que el dramaturg va fer al seu oncle, Sebastià, amo del molí de Sant Vicenç. Poder representar **Terra Baixa en essència** en un escenari així, us puc assegurar que no té preu. Vam exhaurir les entrades. A mitja funció va començar a ploure i vam haver de suspendre, improvisant al mateix moment una nova funció per l'endemà dia 1 d'agost. La resposta del públic va ser enorme, ja que vam tornar a omplir amb molta més gent que el dia anterior. No cal que us digui que durant tota la funció el clima que s'hi respirava i l'ambient era de màxima emoció.

Fins al dia d'avui he portat aquest muntatge a escena en trenta-cinc ocasions i l'han vist dos mil vuit-cents tretze espectadors. Tenint en compte que és un espectacle de proximitat, en petit format i que l'any 2020 vaig haver de suspendre totes les funcions programades per culpa de la pandèmia puc estar més que content del resultat obtingut.

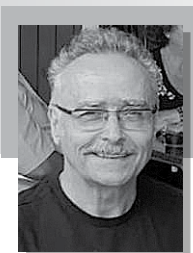
Pel que fa al futur, crec que pinta molt bé, doncs La Casa Museu Àngel Guimerà vol encetar un cicle de visites guiades pels estudiants tot desgranant els monòlegs de **Terra Baixa en essència** i el complex de La Torre del Sebastià, després de l'èxit d'aquest any, també vol continuar oferint funcions de l'espectacle en les properes edicions. A part d'això, hi ha un bon grapat de nous Instituts que ja s'han interessat, alguns de fora les comarques tarragonines, i amb els quals també he obert converses.

Així, doncs, aquesta Festa Major m'han donat l'oportunitat d'oferir i de poder dedicar aquest espectacle als meus veïns. Un muntatge que vol ser un homenatge a la meua gent. Una picada d'ullet a les meves arrels. Un espectacle parit amb el cor i l'ànima on espero i desitjo que els vilaplanencs que em vulguin acompanyar se sentin els veritables protagonistes d'aquesta història.

Terra Baixa, Torre del Sebastià

■ Pere Illa Mauri

L'any 2002, el programa "Café Baviera" de RAC1 dirigit i presentat pel Xavier Bosch va convocar el **I Premi de Contes del Barça**. Pere Illa Mauri s'hi va presentar al segon any i el seu conte *Tant se val d'on venim* va ser inclòs a la selecció dels deu millors contes.

Des de Lo Pedrís, volem publicar aquest conte de nou perquè estem convençuts que agradarà als nostres lectors, tant per la seva qualitat literària com perquè a qui agradi el futbol i tingui ànima culer s'hi pot sentir identificat. A causa de la seva extensió, així com pel format dels articles que acostumem a publicar hem cregut adient dividir-lo en dues parts. Des d'aquestes pàgines, volem agrair a Pere Illa Mauri, natural de Sant Antoni de Vilamajor, situat al Vallès Oriental, que hagi tingut la gentilesa de deixar-nos publicar el seu conte.

A Lo Pedrís núm. 84 vam publicar la I^a part.

Moltes gràcies, Pere.

TANT SE VAL D'ON VENIM

2^A PART

- III -

En Cintet de can Cros va tot el dia d'ací cap allà amb la *mòbilet*. Ara s'atura a ca l'Enric, demana un vermut negre amb olives i salsa picant (l'especialitat de la casa) i repassa l'alineació d'aquesta nit a *El Mundo Deportivo*. Els nervis se'l mengen, pressent que aquest diumenge sí que pot ser un gran dia. L'Enric mira de seduir-lo amb la seva veu de granota en dejú per atreure'l cap al niu de xafarderries que auguren els culs de vidre de les seves ulleres. Però en Cintet no està de romanços, s'abaixa la visera de la gorra vermella, on hi oculta el poc cabell que li queda, i es dispersa amb un "Au, fins al vespre!". Mira, sense veure-la, una hortensia de la vorera. Porta espardenyes d'espart, pantalons de teixit pàl·lid, camisa de quadrets i una caçadora curta. Fuma caldo i *Celtas* llargs. És prim i té la cara demacrada. Unes *Ray-ban* d'imitació li apaguen els ulls vius i inquiets, però li encenen un inoblidable somriure esquerdat.

Ara ha aparcat la moto al carrer Nou i entra al cafè Nyoca. Demana un altre vermut a la Nita i s'ensorra a les planes marrons, com la terra que llaura cada dia, del *Dicen*. Dina amb prou feines. Tant de bo es fes fosc ben aviat. A l'hora de la migdiada, segur que no perdrà de vista l'escut del banderí que es gronxa a la paret de la seva habitació. És com una olla on hi cap tot: a dalt, la creu vermella, les quatre barres, F.C.B.; a sota, la pilota de cuir sobre un mar blau i un vermell de sang. Recorda l'equip de les *Cinc Copes*, el mag *H.H.*, el *Czibor*, el *Kocsis*, el *Besora*, el *César*, el *Ramallets*, el *Suárez*, el llegendari *Samitier*, el gran *Laszi Kubala*... La inauguració del *Camp Nou*, entre la vida (la *Maternitat*) i la mort (el cementiri de les Corts), el vol de l'*Evaristo*, la final dels pals de Berna... El bar del *Centro*, al costat de l'estanc, que va arribar a portar l'*Eulogio Martí-*

nez en persona... La tarda no acaba de passar per més garrafines i botifarres que faci al bar de la carretera.

A les vuit en punt salten per fi aquells futbolistes de colors grisos, amb franges verticals a les seves samarretes, gris més clar per al blau i ratlles gruixudes més fosques per al grana. Les mateixes ratlles, però horitzontals, a les mitgetes; amb una tonalitat fins i tot més clara per als pantalons curts.

— Deixeu-lo fer solet. Deixeu-lo a ell!

— Goita'l amb quina delicadesa toca la pilota. Sembla que balli un vals!

— Deixeu-lo. No el destorbeu!!

— Com bota! No el cascareu pas, malparits!!!

Tenim el coll enlairat, asseguts amb les cadires posades a l'inrevés i absorts per la tele de ca l'Enric. El cabell fi a la cara, el nou a l'esquena: en *Johan Cruyff* passeja el seu carisma pel *Santiago Bernabeu* de la dictadura i de les porteries amb els pals rodons i els suports d'arc... "*Cruyff*..., se va por la banda derecha..., centra al área... y, gol, gol... de *Hugo Cholo Sotil*, que de cabeza supera a *García Remon*... *Real Madrid*, 0; *F.C. Barcelona*, 5." *iMamá, campeonamos!*

- IV -

"*iSe jodió lo de París!*", criden els meus companys d'internat manyos, valencianets i finolis de ses illes als pobres culers que, amb la bandera blaugrana entre cames, abandonen el *Camp Nou* (entre la vida i la mort) després d'haver estat eliminats pel *Leeds United* a les semifinals de la Copa d'Europa, fent estèril el gol de *Clarés*.

M'he fet gran. El blanc i negre dóna pas al color. La palma el *Generalísimo* i les portes de la independència s'obren de bat a bat. Xampany a les habitacions d'un Col·legi Major a Pedralbes per festejar-ho com cal. Estudio Dret. Ensumo

L'Esparver
Restaurant

C. de l'Era 14 - VILAPLANA
Tel. 977 815 223 - 655 834 157
www.esparver.com
f /EsparverRestaurant

el rastre de les *pijas* universitàries com un depredador i esquivo els descapotables dels seus xicots com una sargantana. He trencat un pacte secret, però sóc del Barça. Aviat s'esvaeixen els vells somnis de llibertat. El desencís ens ofega. La vida és fugissera, crua, i guanyar-se-la significa ni més ni menys que perdre-la, si no ets capaç de no fer res que no vulguis fer. Som esperits que cavil·len i vacil·len per sobre de l'extinció contínua del temps, el sentit perdut, el moment no recuperat, el rostre esborrat, fins al cop final que acaba amb tots els nostres moments i ens xucla cap al buit d'on procedim. Vés a saber si ni tan sols quedarà aquest sentiment invisible de tantes tardes i tants vespres patint noranta minuts, més el temps afegit, per un miserable resultat, per una trista eliminatòria, per quatre copes de llautó... Potser tot plegat només és un pretext per excitar una mica la felicitat mediocritat de la vida quotidiana.

Entre els llums de cotó del quiròfan, el cor obert d'en Ramon deixà de batejar. I quan això va succeir se'm va amputar una insubstituïble part de mi mateix. Al setembre, quan vaig tornar a Can Colapi per fer cinquè, no podia deixar d'escutar el seu seient buit com esperant que aparegués amb el plec de cromos *repes* i els dos bonyes de les orelles per prémer-los i desfer aquell malson.

Una altra tarda, a l'Enric se li escapà la vida, no va ser a temps de pinçar-la entre l'índex esgrogueït i el polze i es desplomà d'esquena contra els testos de les hortensies. Quants van? U a zero, perden.

La *mobilet* d'en Cintet de can Cros ja no va d'ací cap allà com si quelcom tingués sentit. Un pòster del *Flaco* vola arran de terra i el banderí amb l'escut del Barça es descoloreix sense que sembli importar-li al santcrist de plata ennegrida de l'habitació. En algun indret

del més enllà hi ha d'haver una ràdio d'abans de la guerra, d'aquelles que xiulaven encara que no es canviés d'emissora, on la veu d'en José Luis Fernández Abajo (*icon la verdad por delante!*) canta, inesgotable, "gooooooooooooo!!!! del Club de Fútbol Barcelona, gooooooooooooo!!!! de Cruyff. Marcial Pina recibió de Charly Rexach, lanzó un pase en profundidad al área y cuando el esférico ya se perdía por la línea de fondo junto al poste derecho de la portería defendida por el cancerbero Reina; el Holandés Volador, de un brinco prodigioso, lo ha alcanzado y, de tacón y sin ángulo, lo ha alojado en las redes atlélicas".

- V -

Acluco els ulls i enfoco les òrbites en un punt clar que s'estén i m'abraça. Sempre he cregut que aconseguir un diseg, qualsevol diseg, és possible. Els equips de somni poden fer-se realitat i les alegries, encara que no siguin veritat, valen més que la certesa de les tristesses. Taronges per a la nit més màgica... Stoitchkov toca en curt, *Bakero* clava la pilota i *Tintín Koeman* llença un canyar-do que val la Copa d'Europa, la primera en colors que guanya un equip de l'Estat espanyol. Instants com aquest són superiors per la seva intensitat, per la seva força, i graven a la nostra identitat un senyal indestructible. Sobretot a la dels il·lusos que quan les coses no van bé ens ensopim, no sopem i se'ns fa difícil agafar el son; però que encara ens sentim més culers que mai.

Potser només som herois quotidians que cerquem la veritat entre tant miratge acceptat com a certesa. Vaguem pel propi pensament i barregem sense ordre records, veus i sons. Tenim la memòria, el territori on, per algun temps, resideixen els desapareguts, els morts, on fins i tot s'hi instal·la l'oblit.

Tant se val d'on venim, a on anem. Som un clam. Que saltin al camp els nostres futbolistes amb les seves samarretes de franges verticals blaves i granes, disposats a suar-les fins a l'extenuació. Sí, que respectin en tot moment l'adversari, però quan s'enfrontin a l'imperialisme blanc, que el menysprein i l'odiïn tant o més que nosaltres. Que mai amaguin l'esfèrica, ni reculin, que no s'entretinguin amb enrocs estratègics, ni *maregin la perdiu*, que arrisquin i es rebel·lin contra l'infortuni, que siguin imprevisibles amb el punt just de rauxa i de lucidesa... i que, inesgotables, cerquin el gol i el triomf amb l'elegància dels valents.

Desenterrem la destal del misteri que fa pampallugues al límit de les nostres vides, amb llampecs fugaços d'oportunitats per traspassar el filtre de l'evocació i emergir dels oceans de la rutina. Endinsem-nos, bandera al vent, escut al pit, cap a l'enigma i cap a les il·luminacions que donen claredat al nostre destí. La calma es fon amb el vertigen, els somnis sense temps suren arran del sostre, on el fum embolcalla de cotó les bombetes fosques. Les taules de marbre...

■ ■ ■

Les Brases de Ca l'Olla
restaurant
Passeig de la Mussara, 8 - 43380 VILAPLANA
lesbrasesdecalolla@gmail.com
F-Les Brases de ca l'Olla
Tels: 977 782 862 - 661 793 565

VALFRES Pinturas
pinturas y papeles pintados

SISTEMA MULTICOLOR
Más de 5.000 colores al instante

977 31 71 54
Av. de Falset, 171 (ctra. de Alcolea)
43206 **REUS** (Tarragona)

Primera edició de Camí de formiga -vespres d'estiu als masos-

■ *Camí de formiga*

La Balandra, 10 de juliol de 2021

Camí de formiga —vespres d'estiu als masos— va néixer a inicis del 2021 arran de l'empenta d'una parella vilaplanenca que moguda per l'entusiasme per la cultura, la natura i les ganes de recuperar espais artístics i culturals, van iniciar un camí de formiga en busca de masos propers que els pogués moure el mateix entusiasme.

Així va ser com a principis d'aquest any, telemàticament ens vàrem començar a reunir persones de diferents masos del Baix Camp i el Priorat per organitzar espectacles de proximitat, combinant música, poesia, màgia, memòria i pagesia. Malgrat les inclemències

de la pandèmia, que ens volia fer trontollar el cicle programat, Camí de formiga va viure el seu primer esdeveniment a la Balandra de Vilaplana el passat 10 de juliol amb les actuacions de vilaplanencs com el Jordi Mateu o l'Àlvar Fortuny amb el conjunt musical Senzillament. L'acte es va poder celebrar gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament de Vilaplana.

La Balandra va donar el tret de sortida al cicle que ha fet parada a bonics indrets com les vinyes de la Pinyana (Priorat) on actuaren el Pere i el David Mariné o al Mas Seguint de la Selva del Camp amb la participació entre d'altres del Jaume Salvat amb una preciosa actuació titulada "Avellanes, filles del vent".

**Mas Seguint,
La Selva del Camp,
21 d'agost de 2021**

Camí de formiga ha plantat una llavor durant aquest estiu per la promoció d'espais de molt petit format, amb l'objectiu a tots ells de compartir un projecte que promou la cultura de proximitat i crea moments únics en entorns singulars. Arran de l'èxit aconseguir i la bona acollida per part d'artistes i públic, deixarem que les formigues continuïn fent camí, esperant amb entusiasme veure cap on ens porten.

Salut i cultura!

■ ■ ■

GAUDÍ

Centre de Reconeixements
Màdics - Psicotècnics

Permisos de conduir i armes Certificats mèdics d'aptitud esportiva Certificats mèdics oficials	Passeig Sunyer 18 Baixos 43202 REUS Telèfons 977 11 54 11 977 75 66 57 www.centresmedicsbonet.com reus@centresmedicsbonet.com Tramitació gratuïta de la renovació del permís de conduir
--	--

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE LES MUNTANYES DE PRADES

Cal Còbit

CASA RURAL - VILAPLANA

Carrer Major, 30 - Tel. 693 058 936
info@calcobit.com - www.calcobit.com

L'estima de l'espai públic

■ *Josep Bofarull Veciana*

Em passa sovint. Quan em proposo engiponar unes ratlles per a ser difoses, sigui en algun mitjà digital o de paper, per un moment em passen pel cap multitud de temes. La tria es mou entre els qui poden ser més interessants al lector o els qui millor podria desenvolupar.

Mentre feia aquesta obligada operació inicial, va assaltar la meua atenció aquest text: "El toc de queda és el fracàs d'una societat cívica, el fracàs de l'autoestima i de l'estima per l'espai públic" (M.T.) Opinió contundent i dolguda suscitada per les repetides imatges que tots hem vist durant els mesos d'estiu, especialment els caps de setmana i els dies de festes majors de barris de ciutats i de pobles. A més, aquesta opinió es generalitzava en veure els efectes nocius d'un abundós consum de l'alcohol i d'estimulants. Els amples espais físics ocupats, que són públics -és a dir de tots-, per la per la brutícia acumulada, quedaven inutilitzables.

Trobem moltes altres mostres d'aquest fracàs de l'estima per l'espai públic. Trobades nocturnes interminables amb alta contaminació sonora que impedeix el dormir normal dels veïns, no un dia concret, sinó cada dia de la setmana d'uns quants mesos. Un grup de festejadors desbocats i sorollosos en un hotel, impeding el descans dels clients de l'establiment que havien pagat per un sojorn tranquil i reparador. Els bigarrats escrits i dibuixos a parets d'edificis públics i privats, a les persianes d'establiments comercials, als vagons de tren. L'ocupació desordenada de vehicles a l'espai reservat als viants. Els patinets a tota velocitat que són una amenaça real dels passejants. Els llocs enjardinats a vessar de brossa, quan a curta distància hi ha el lloc adient per dipositar-la. Els contenidors diversificats de les escombraries de cada municipi: una mirada al seu interior ens fa adonar que no sempre conté el

que li correspon; una mirada al seu entorn ens assabenta que hi ha qui no ha estat capaç ni de llençar a dins les andròmines que portava. La llista és molt més llarga. No es tracta d'assenyalar a ningú, sinó de prendre consciència tots. No només consciència de pensament, sinó de criteri i hàbit interioritzats.

La motivació d'aquesta presa de consciència es deriva de què hàgim assumit o no un convenciment clau: el que és públic, el que és de tots és molt més important que el que és privat i personal. Això s'aprèn a la família i a l'escola des de la infància per les indicacions raonades que es donen als infants i per la pràctica constant que educa i ajuda a assimilar hàbits.

Quan aquests comportaments cívics s'han d'urgir amb normes i quan les transgressions s'han d'amenaçar amb sancions, s'està constatant "el fracàs de l'estima per l'espai públic". L'estima i la correcta utilització de l'espai públic és condició necessària per a assegurar béns comuns essencials: el respecte per la dignitat de les persones, la tolerància per totes les maneres de pensar i per la seva adequada i tranquil·la expressió pública, el refús de tota violència física o psicològica. Aquesta no és una dèria estètica, ni un plantejament retrògrad, ni la imposició legal d'un autoritarisme tronat. És una qüestió de justícia i d'equitat, sempre vigents.

Un antic aforisme llatí diu: "Serva ordinem et ordo servavit te" que es podria traduir lliurement com "Respecta la convivència pública i aquesta et respectarà a tu".

De la multitud de temes que em passaven pel cap, en començar aquest escrit, molts d'ells ens correspon als ciutadans afrontar-los amb responsabilitat i esperit participatiu. Però pertoca als qui hem elegit (i paguem) per a una bona administració pública de marcar prioritats en bé de tots; de prendre opcions polítiques que afavoreixin el benestar i la pau social.

Procurar l'estima de l'espai públic i assegurar les bases per una justa convivència és prioritari.

■ ■ ■

Genís Torres Aymamí, S.L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29
43380 VILAPLANA

CALA PEIRONA
RESTAURANT

Carrer d'Àngel Guimerà, 1 - Telèfon 977 81 51 71
43380 VILAPLANA

QUATRE CARXOFES I QUATRE MOIXONS

■ *Neus Sánchez Ricard*

Ben bé cada dos minuts un soroll eixordador esquinçava aquell cel ratllat de núvols allargassats. Ben bé cada cent vint segons, aquelles llars plenes de vida suportaven com podien el terrabastall d'aquelles vibracions. Fimbrejar de vidres patint, finestres tancades al món. Obligades paciència i resignació. Inevitable, de moment, força de costum.

Potser també se'n ressentia d'aquell brogit periòdic algun moixó viatger que havia trobat un racó per descansar. I, tal vegada igualment el notaven algunes carxofes que no acabaven de fer el foradet al mig i es quedaven punxegudes. Éssers improductius, éssers prescindibles.

I ben bé passats aquells segons des de l'últim brunzir de motors, començava altra vegada aquell cremar de querosè, fins ara empena necessària per poder aguaitar el món des de més amunt. I passats aquells dos minuts, molts dies d'humitat es podia contemplar com al blau del cel hi quedaven uns fils blanquinosos de vapor, rastres fugissers d'alguna combustió permanent al servei de giratoris propulsores. Aus de ferro colossals, cadascuna pel seu carril, passant per imaginàries autopistes descrites des del terra, manades des d'estressants torres de control, apreses des de l'aire amb atenció. Vols necessaris que ja són vols regulars. Vols regulars que potser no eren tan necessaris. Turisme de selfies i *johiheestat*.

Tal vegada la Terra es queixa, cada vegada més fort; però desfasats plans encara es plantegen, sordes maquinacions encara van endavant guiades per la cultura d'un creixement il·limitat. Futures generacions hipotecades, amb un llegat ple de contínues incerteses, amb una escassetat de difícil solució... entossudir-nos potser a voler seguir vivint com ho havíem fet fins ara...

Total... Intencions que només afecten una contrada de quatre moixons a qui diuen poder canviar de niu, que tan sols ignoren el sòl de quatre carxofes que havien aconseguit agafar nom... Paratge aparentment protegit, reducte de diversitat, irreplicable per fràgil i genuí.

I ara, anunciats en època d'estiueig, hi volen fer cap ben a prop gegants de ferro filats, conductors incessants de *lectra* de dubtós color verd. Vénen de lluny sense massa miraments, i tot i havent-hi ja camí, volen trepitjar, per arribar-hi, altres territoris que viuen del seu paisatge i dels seus conreus. Comarques i termes habitats per una gent que s'estima molt més enllà de la terra que trepitja, molt més enllà del que tots llurs sentits els regalen de bellesa cada dia.

■ ■ ■

■ *Magda Montlleó Llauredó*

Cap de setmana solidari a Vilaplana

Enguan, casualment, van coincidir tres actes solidaris el mateix cap de setmana.

Van tenir lloc a l'espai del Casal Vilaplanenc.

Donació de Sang (23 de juliol de 2021)

El divendres, de 5 a 9 de la tarda, 49 persones es van inscriure per fer la donació de sang, de les quals, 5 van quedar excloses per causes diverses. És a dir que 44 persones van poder fer la donació.

La recepció era al vestíbul del Casal. Per a les extraccions es va habilitar la sala del primer pis de la Casa de Cultura. L'accés es feia per l'escala de la Sala del Casal i es passava a la Casa de Cultura. La baixada es feia per les escales de la Casa de Cultura.

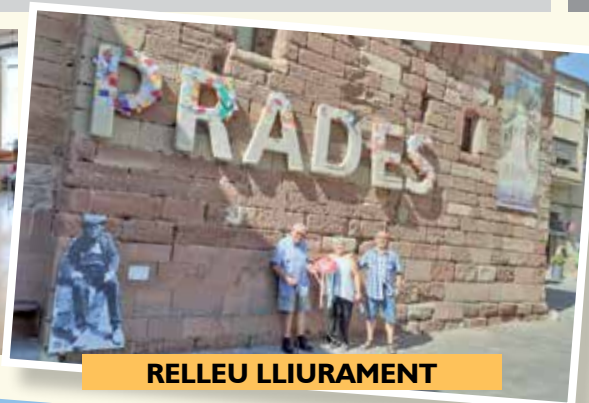
Moltes gràcies per la solidaritat.

C. Casal, 3 - 43380 **VILAPLANA** (Baix Camp)

DONACIÓ SANG

RELLEU LLIURAMENT

RELLEU ARRIBADA

Lliga contra el Càncer (24 de juliol de 2021)

Enguany, la Lliga contra el Càncer va organitzar un Relleu, que passava per diverses comarques de Tarragona. Els pobles de cada comarca, que hi participaven, hi penjaven la seva cinta. En el relleu hi havia tants forats com comarques. El Baix Camp, amb les cintes de color de rosa, ha estat una comarca de les més participatives. Cada localitat organitzava la jornada. El dissabte, a Vilaplana vam muntar una Paradeta, a la vorera del Casal, tant al matí com a la tarda, amb les polseres per col·laborar i participar en les activitats i amb marxandatge de la Lliga.

A 2/4 d'I del migdia va arribar el Relleu, des de L'Aleixar, i després de dinar, vam pujar el Relleu a Prades.

A Vilaplana vam fer un parell d'activitats:

A 2/4 de 6: Una sessió d'Aquagym, a la piscina, a càrrec de la Ingrid Braña.

A les 7: Un partit d'Hoquei Infantil amb les nenes i els nens del poble, que enguany s'han iniciat en aquest esport. El Pere Elias els va entrenar per aquest esdeveniment.

Es van recaptar **820 €**

Moltes gràcies per la col·laboració.

Mulla't per l'Esclerosi múltiple (25 de juliol de 2021)

El diumenge, de les 11 del matí a les 2 del migdia, la piscina va tenir una gran afluència de gent que s'hi anava a mullar per l'Esclerosi. Els inflables van ser l'animació dels petits i el punt de venda de marxandatge va tenir una bona demanda de material. La recaptació va ser de **603 €**

Moltíssimes gràcies per la gran participació als actes solidaris.

RELLEU HOQUEI

ESCOLA CINGLE ROIG

El 13 de setembre va ser el primer dia de començar l'escola. A primera hora, cada mestra va rebre els seus alumnes a les aules i ens van ensenyar la nova distribució de les classes (l'aula de Cicle Inicial i la sala gran, s'han intercanviat). També vam poder veure les plantes i la nova decoració del vestíbul de l'escola.

Després del pati ens vam reunir tota l'escola al pati i vam fer una activitat de presentació pels nous alumnes i els mestres. Ens van proposar de continuar decorant l'escola amb plantes i per aquest motiu vam sembrar 2-3 llavors de calèndules.

Cada alumne va plantar la seva pròpia planta i els mestres ho van fer en torretes conjuntes. Per saber de qui és cadascuna, amb palets depressors, vam posar els nostres noms. Les torretes dels nens i nenes estan a cada aula i les dels mestres estan al jardinet de l'entrada.

Quan vam acabar aquesta activitat, vam escriure els desitjos que cada alumne vol per aquest nou curs i que tenim penjats a la porta d'entrar a l'escola.

*I així vam acabar el primer matí del curs 21-22!
Després vam anar a dinar.*

La classe dels Científics (C.S.)

GENT GRAN: La tercera joventut s'activa.

■ *Jacqueline Mestre Anguera*
Regidora de Benestar Social i Gent Gran.

Amb aquest títol, l'Ajuntament del poble va promoure una activitat gratuïta per a persones de més de 65 anys que es va coordinar i impartir amb personal del Consell Esportiu del Baix Camp, en 5 sessions del 7 de juliol al 4 d'agost a l'àrea de lleure de La Planeta: un taller d'estimulació de l'activitat física amb classes pràctiques i amb el lliurament d'unes fitxes recordatòries complementàries que els participants es van poder endur a casa per a utilitzar-les privadament sempre que vulguin.

S'hi van inscriure 22 persones i la taxa d'assistència va superar el 70% en totes les sessions. La valoració que en van fer els usuaris fou molt positiva i vist l'èxit de l'activitat, esperem repetir-la i millorar-la en properes edicions.

Des de la regidoria de Benestar Social i Gent Gran volem donar les gràcies per l'acollida de la iniciativa i encoratgem tots els participants a fer ús de les fitxes que se'ls van facilitar i mantenir el to físic durant l'hivern per poder retrobar-nos el proper estiu, àgils i disposats a una nova edició de LA TERCERA JOVENTUT S'ACTIVA!

Vilaplana, setembre de 2021

■ *Pep Mestre Anguera*

A
Ordino-Arinsal
(Andorra)

A la Seu Vella de Lleida

Als Alps, a la Vall d'Aosta

A Navarra, al Palacio Real de Olite

A Peníscola

Cinema a la fresca: Si és dijous, toca cine a la fresca!

La idea de fusionar el fet de seure a la fresca al Casal, un magnífic entrepà, una beguda i una bona pel·lícula ha resultat novament un èxit.

Aquest estiu Lo Pedrís, amb la col·laboració de l'Ajuntament i del Casal Vilaplanenc, ha aconseguit amb aquesta, ja tradicional manera de trobada, acoblar els cinèfils acalorats i

amb gana amb els que senzillament refrescaven a la terrassa del Casal.

Amb algun enrenou causat pel vent, la canalla que corria perillosament per davant del parament o perquè algú s'havia descuidat la jaqueta, les pel·lícules i els curtmétratges s'han passat en quatre sessions amb una exitosa assistència de públic.

Aquest any han estat: "Amelie", "Inside out" i "The Straight Story", a més de la sessió de curtmétratges.

Tots plegats, hem rigut i ens hem emocionat sota les estrelles, a la fresca, acompanyats de la lluna d'agost i hem comprovat com es va consolidant aquesta senzilla activitat que ajuda a omplir les caloroses nits d'estiu.

■ *Francesc Cerro-Ferran*

Moltes són les causes que ha defensat aquest festival: la Llibertat, la dignitat, l'amor, la terra, la no-violència, el valor del coneixement... i en aquesta recerca per fer un món millor s'ha imposat la necessitat d'atorgar un lloc prominent a l'empoderament de la Dona, i no com una acció oportunista o purament estètica, sinó des de la convicció que ha sostingut l'essència del Mussart des de la seva creació.

Fent una mirada enrera podem constatar que -sense adonar-nos-entant artísticament com estructuralment, aquesta singular iniciativa cultural, ha comptat any rere any amb una substancialitat marcadament femenina. Una substancialitat que ha amarat pregonament la poesia, la prosa i la música que s'ha escoltat a La Mussara. No obstant, potser no era prou evident i calia fer un pas endavant per a evidenciar, celebrar i reivindicar un fet tan important com aquest.

És d'aquesta manera, doncs, com arribem a aquesta tretzena edició del Mussart, posant noms i cognoms, adjectivant, descrivint, denunciant, assenyalant i clamant per l'empoderament de la dona. Amb un repartiment clarament femení hem proclamat i encimbellat les veus d'una llarga llista de dramaturgues

i poetesses que han escrit les paraules més punyents i valentes sobre la situació real de la dona en una societat que encara ha de recórrer un llarg camí per a normalitzar un fet que ens hauria d'averkonyir en tant que ens volem considerar un món plenament introduït al segle XXI.

No en va, des de l'escenari del Mussart també hem volgut reivindicar la presència d'autors -homes- que des de la seva militància i compromís -quan cap altre autor masculí ho feia- han abandonat la causa feminista i n'han esdevingut referents mundials, especialment per a les noves generacions d'autores i autors que han ressonat a la vila de La Mussara.

Fer la tria, traduir i adaptar cadascun dels textos ha sigut una tasca tant reconfortant com colpidora. Feia temps que no sentia tanta ràbia ni impotència davant d'uns versos o soliloquis tan impregnats de veritat com de compromís i de coratge. Des de la més fina ironia -a cops, fins i tot tragicòmica-, fins a les vivències personals contades sense artificio, haver fet aquesta radiografia humana del món de la dona, ha sigut un aprenentatge total que m'agradaria compartir amb vosaltres.

Tretze veus interpretades o musicades per tretze dones braves i dos

homes que van fer palès la voluntat d'acomplir una cultura compromesa amb els únics valors possibles per a fer sostenible la societat actual: l'Adelaida Amigó, l'Aida Pitarch, l'Alba Closa, l'Antònia Farré, la Clàudia Domènech, l'Íngrid Braña, la Jacqueline Mestre, la Mar Ulldemolins, la Maria Artigal, la Montse Guallar, la Sara Pérez, la Rosa Prieto, la Sara Sambola, la Soraya Àvila, l'Aleix Bové i el Gerard Marsal.

Tot un equip que no existiria sense el suport d'una organització encapçalada per la regidora de Cultura, la Magda Montlleó, i el treball incansable del Josep Bigorra -alcalde de Vilaplana-, el Marc Mestre, els Germans Tost i el Ricard Playà.

Per motius de seguretat, el festival ha hagut d'escurçar la seva agenda d'activitats, però mai la seva essència. La tarda-vespre del Mussart va constar de dues parts amb un entreacte d'uns cinc minuts, aproximadament. La primera part va posar en escena un recull de monòlegs teatrals breus escrits per signatures tan cèlebres com Caryl Churchill, Sarah Kane i Linden Wilkinson, entre d'altres. La segona part va centrar-se en un recital poeticomusical on vam escoltar les veus més contemporànies i desacomplexades de la poesia feminista, antiracista i de lluita LGTBI. A aquesta selecció de poemes les va acompanyar la música de la Sara Sambola, l'Aleix Bové i el Gerard Marsal.

Una vetllada que va ser tot un èxit gràcies a la col·laboració, responsabilitat i amor per la Cultura i pel Festival Mussart de tot el públic assistent. Esperem tornar l'any vinent amb més i millor!

■ ■ ■

Aquesta edició del Mussart, dedicada a l'Empoderament de la Dona, ha comptat amb la presència de la Consellera d'Igualtat i Feminismes del Govern de la Generalitat de Catalunya, la Sra. Tània Verge Mestre i amb la Delegada del Govern de la Generalitat a Tarragona, la Sra. Teresa Pallarés Piqué.

Paraules de la Consellera d'Igualtat i Feminismes del Govern de la Generalitat de Catalunya, TÀNIA VERGE MESTRE

Alcalde, regidores i regidors, delegada del Govern, autoritats, director del festival, amigues i amics, és un plaer poder compartir un espai d'art i poesia tan singular i únic amb totes vosaltres en un indret que forma part del meu paisatge d'estiu.

Com a dona i com a feminista amb arrels vilaplanenques, poder-vos dirigir aquestes paraules en la 13a edició del Mussart dedicada a l'emancipació de les dones em fa especial il·lusió.

Com sabeu, el 8 de març és el dia en què commemorem anualment la lluita del moviment feminista per aconseguir el reconeixement de les dones com a subjectes de ple dret i la transformació radical de la societat. Però com es reivindica des del moviment feminista, cada dia hauria de ser 8 de març. Avui també és 8 de març.

Si parlem de l'emancipació de les dones és perquè el patriarcat ho inunda tot amb una ideologia de gènere, el masclisme, que fa passar per naturals, que normalitza, i per tant, invisibilitza les relacions de poder estructurals que sustenten aquest sistema de dominació. Per aquest motiu, no n'hi ha prou amb garantir formalment la igualtat.

Les dones ja tenim formalment garantit el dret al sufragi passiu, però allà on no s'apliquen quotes els homes estan sobrerrepresentats. Ja tenim formalment garantit el dret a la no-discriminació, però els nostres salaris són més baixos, tenim contractes laborals més precaris i la societat ens segueix assignant aquelles tasques domèstiques i de cura imprescindibles per la sostenibilitat de la vida.

Se'ns esborra dels continguts curriculars tant a l'escola com a les universitats. Se'ns cosifica als mitjans de comunicació i a la publicitat. Se'ns imposa una pressió estètica asfixiant per tenir uns cossos irreals. Cremes antienvelliment, sèrums, anticel·lulítics, cremes pels talons ressecs, tints pels cabells blancs... Quantes

hores al dia i quants diners calen per tenir 40 anys, però aparentar-ne 20, o per tenir-ne 60, però aparentar-ne 40? Havent escoltat aquests missatges des de petita, suposa un esforç important desaprendre els dictats de la indústria de la moda i la cosmètica que mercaden amb la nostra autoestima i valor com a persones.

Igualment, necessitem desfer-nos de la 'síndrome de la impositora', fruit de la infraconfiança en què ens educa el patriarcat i que es reforça amb la manca de referents de dones en nombrosos àmbits, fet que ens du a qüestionar-nos permanentment si en sabem prou, fins i tot quan en som expertes. Una síndrome que contrasta amb la sobreconfiança en què se segueix educant els homes. Us poso un exemple que ha sorgit en nombroses ocasions en la meua recerca sobre dones en política. Quan s'ofereix a una dona anar a unes llistes electorals, les respostes més comunes són 'vols dir que estic prou preparada?' o 'deixa'm que ho consulti abans amb la família'. En el cas dels homes, una de les respostes més habituals és 'en quin lloc de les llistes vaig?'.

També en l'àmbit de la cultura les dones seguim sent menystingudes. Tot i que els estudis d'art i d'humanitats estan fortament feminitzats, els homes s'emporten la major part dels premis de cinema, teatre, escriptura

o música. Així mateix, en general, els festivals encara programen molts més homes que dones autors o intèrprets.

Rols socials diferenciats, desigualtat d'estatus i de poder se sumen a la violència masclista exercida pels homes contra les dones en l'àmbit familiar, comunitari, educatiu, laboral o digital, ja sigui mitjançant la violència econòmica, psicològica, sexual o física, sent l'expressió més brutal d'aquesta violència els feminicidis. D'ençà del mes de gener de 2021, només a Catalunya n'hem comptabilitzat 8 d'assassinats de dones pel sol fet de ser dones a mans de les seves parelles o exparelles, i 2 més estan sota investigació.

Quan fa uns mesos em van nomenar consellera d'Igualtat i Feminismes, em van fer l'encàrrec de sacsejar la Generalitat perquè pugui ser un actor clau en la transformació feminista del país. No em cansaré de repetir-ho: sense igualtat no hi ha llibertat, ni individual ni col·lectiva. Tal com ens deia l'escriptora i activista feminista Montserrat Roig i Fransitorra, "els homes no poden somiar ser lliures si segueixen oprimint les dones". I hi podem afegir aquestes paraules: un país amb desigualtat de gènere no podrà ser mai un país lliure.

Som conscients, però, que ser la primera conselleria amb aquest encàrrec explícit no implica que siguem les primeres ni les úniques que treballem per la transformació feminista de Catalunya. Moltes dones ens han precedit en aquesta lluita, i necessitem ser cada dia més. Més dones, més homes i més institucions compromeses en l'erradicació del patriarcat. Celebrem, doncs, que l'Ajuntament de Vilaplana contribueixi també amb el Mussart a sacsejar el país per fer efectiva la transformació feminista mitjançant la cultura.

Acabo les meves paraules desitjant-vos que gaudiu del Festival i de la seva aposta per una poesia que és eina de canvi social.

Ara li toca a ell: E. Puig, fotògraf

■ Isabel
Salvat

■ Josep
M. Garcia

«**A**hora me toca a mi» escriu en lletra redoneta, de forma pulcra i delicada, al peu del retrat, el fotògraf E. Puig. Ha de ser ell, perquè la resta de personatges són dones i nens. Se'l veu tranquil i concentrat mirant a càmera, al mig del grup. Ens detalla que corre el mes de setembre del 1904 i que estan al mas de Mariner de Vilaplana.

Per fi, el fotògraf deixa de ser el subjecte actiu que agafa la càmera per copsar la realitat que l'envolta i esdevé el subjecte que espera pacient. Sí, ja és hora que l'Ernest Puig sigui qui queda corprès a l'interior del retrat. Ell, l'avi matern de la Victorina Felip Puig, fou un retratista notable que va deixar immortalitzats, a través de la seva mirada lúcida, el paisatge, les persones i la història de la Vilaplana de principis del segle XX.

La fotografia doble (1), cedida per la família Puig, com tantes d'altres, havia de passar a il·lustrar la Fototeca de *Lo Pedrís*, però la seva singularitat ens ha obligat a

esbrinar qui era aquest fotògraf. Qui era ell i per què retratava Vilaplana. Qui era l'altre E. Puig, més recent, del que també la revista ha publicat fotografies extraordinàries.

Després de 20 anys d'editar una part de la seva prolífica obra fotogràfica a la Fototeca de *Lo Pedrís*, hem vist per primera vegada la fisonomia d'aquell fotògraf meticulós i detallista. I més d'un segle després, ens adonem del seu posat tranquil, que li agrada vestir de forma sobria, que porta els cabells ben rasurats i un bigoti ampul·lós i poblat, i que té el front alt de la sapiència. I sobretot ens impressionen els ulls petits, com de trau, que traspuen una mirada aguda i penetrat, d'au de presa. Una mirada que mostra el seu instint innat per caçar aquelles imatges tan valuoses que ens va llegar. Diries que tot en ell va en consonància amb les instantànies que plasmava, datava i clarificava al paper.

A la foto, dins del rectangle de cartó dur, d'un groc envellit pel temps, al voltant del E. Puig, hi ha quatre dones molt mudades (2), cadascuna amb un paraigua a joc, i quatre criatures vestides amb roba clara. La composició, que creua la V baixa del fons amb la que conformen els personatges, és perfecta. La devia preparar meticulosament. Ara bé, qui va retratar al retratista? Potser tenim una pista al mateix retrat, ens diu «*Pose por Félix*» anomenant la persona que va accionar el disparador, o potser ho va fer ell mateix i la línia blanca, que creua la soca de l'arbre central, era el fil que enllaçava la mà del fotògraf amb la càmera?

No ho podem saber, però a partir d'aquesta troballa, cedida per un nebot de la Victorina, el Pere Valentí Bosch Felip, mirarem de posar nom als personatges de la fotografia i intentarem esbrinar per què

E. Puig tenia tanta dèria per immortalitzar aquest racó de món, Vilaplana.

Ernest Puig Larrosa va néixer a mitjans dels anys 70 del segle XIX a la ciutat de Lleida, de pares agramuntins (Joana Baptista Larrosa Enrich i Vicent Puig Torrens). Va ser el petit de tres germanes: la Teresa, la Júlia i la Joana. Potser tres de les quatre dones del retrat? La Teresa, la gran, devia ser la figura imponent, vestida de negre, que es recolza a l'arbre. La quarta, la que està darrere l'arbre i va vestida tota de blanc, de ben segur era la seva esposa, Concepció Font Riudor, nascuda a Barcelona, al barri de Gràcia.

I és que l'Ernest va emigrar a Barcelona i va seguir la tradició del pare, exercint de pastisser. Va obrir una pastisseria al carrer Major de Gràcia núm. 36, que duia per nom *La Española*. Allí va conèixer qui seria la seva dona, la Concepció. Es van casar a finals del segle XIX i van tenir també quatre fills: la Victorina, la Francesca, l'Ernest i el Pepe.

És a dir, ja tenim dades interessants en el nostre intent de desxifrar la foto; els quatre brivalls, podien ser perfectament els fills de la parella: la nena més gran, que ens mira amb un posat reflexiu i la mà recolzada a la galta podria ser la Victorina (mare de la Victorina que coneixem), que es va casar amb Magí Felip Ignés i va tenir quatre criatures, dues filles i dos fills. L'altra nena, l'únic personatge de la foto que no mira a càmera, podia ser la Francesca, de renom Pipa, que no va tenir descendència. I el nen del centre, situat sota mateix i en línia amb el pare, podia ser l'altre E. Puig de la Fototeca de *Lo Pedrís*. D'ell sabem que va contraure matrimoni amb Maria Nicolas Vidal, del qual van néixer dues nenes. I sobretot, sabem que va seguir els passos del seu pare treballant com a representant de pastisseria i esdevenint un fotògraf més que notable, com ho demostren les fotografies esplèndides sobre el patrimoni paisatgístic i urbanístic de la Vilaplana posterior a la del seu pare.

D'aquestes notes biogràfiques se'n

(1) En realitat es tracta d'una fotografia estereoscòpica. Aquesta tècnica fotogràfica, molt utilitzada pels fotògrafs de la seva època, consisteix a fer dues fotografies simultànies amb una petita separació entre elles. Després, amb l'ajuda d'uns visors especials, es podien observar les instantànies amb un efecte de tridimensionalitat.

(2) Pot ser que fos la Festa Major? Segons M.A. Vernet "Vilaplana: aproximació a la seva història, costums i tradicions" la Festa Major gran, fins al 1920, es va celebrar els dies 8 i 9 de setembre.

desprèn un fil que ens pot portar a revelar perquè un lleidatà afincat al barri de Gràcia, l'Ernest Puig Larrosa, fes cap a Vilaplana i la retratés amb tant d'amor i coneixement.

Tenim constància que una neboda seva, filla de Teresa, la germana gran, era propietària d'una casa a Vilaplana. En efecte, la casa de la Plaça Major número 5, propietat de la família Anguera Martorell de cal Víctor, coneguda com a ca Les Quimetes, estava escripturada a nom de Nativitat Fornells Puig. Ara bé, de ben segur la família hi estiuiejava abans, ja que a la Fototeca número 9 de *Lo Pedrís* hi ha retratades una sèrie de dones i criatures als dos balcons de la façana principal. El fotògraf escriu a peu de foto que la imatge està presa l'any 1906, dos anys després de la que ens ocupa. És molt probable que E. Puig Larrosa fotografiés la casa on estiuiejava amb la seva família a la Vilaplana de principis del segle XX.

La Victorina ens ha explicat que, en realitat, a ca Les Quimetes hi estiuiejaven dues famílies, la de l'Ernest (Puig Font) i la de la Teresa (Fornells Puig). També ens ha dit que la Nativitat tenia un germà de nom Fèlix. Això ens ajuda a esbrinar més detalls de la fotografia —era aquest Fèlix qui va accionar el polsador pel retrat?, o es tractava del marit (3) de la Teresa del que només hem pogut esbrinar el Fornells del cognom?— però ens complica la identificació dels personatges, ja que els nens podrien ser fills de la Teresa.

D'altra banda, consta a l'arbre genealògic dels Puig que una altra de les germanes de l'Ernest, la Joana Puig Larrosa, va contraure matrimoni amb el vilaplannenc Eduard Ferré i Fort, notari. A partir d'aquí podem entendre que la família Puig i els seus descendents hagin tingut i tinguin terres de cultiu al poble. També ens consta que la parella se'n va anar a viure a Barcelona.

Tot i les evidències, encara no sabem per què aquestes famílies van raure a Vilaplana, esdevenint, possiblement, uns dels primers estiuiejants del poble. Per arribar-hi hem hagut d'estirar encara més del fil, i ens ha estat de gran ajuda con-

(3) És ben plausible que fos així: El Fèlix documentat (Fèlix Fornells Puig, germà de la Nativitat) podria haver heretat el nom del pare, com acostumava i acostuma a passar en moltes famílies. I el misteriós Fèlix del «Pose por Felix» podria ser aquest pare, del que només se'ns ha dit que es deia Sr. Fornells. Podem imaginar l'Enric deixant la càmera al seu cunyat, després d'haver preparat minuciosament la composició de la foto, més que al nebot, que devia ser massa jove per fer-li confiança.

sultar les escriptures de ca les Quimetes, cedides amablement per l'advocat Josep Anguera Martorell (de cal Víctor).

A partir d'aquestes escriptures hem pogut esbrinar algunes pistes molt reveladores sobre els antics propietaris de l'immoble. Hem aclarit que l'Eduard Ferré Fort, cunyat del nostre protagonista i espòs de la Joana, era fill de Sebastià Ferré i Vilella, possiblement de ca l'Ignès de Vilaplana, i de Bonaventura Fort i Turó. La Bonaventura va morir el 1889 i va deixar la casa en herència als seus dos fills, l'Eduard i la Dolores, a parts iguals.

Tindríem doncs, que la propietat de la meitat de la casa arribaria a la família Puig per via del matrimoni de l'Eduard amb la Joana. Però no és exactament així. La Dolores, propietària de l'altra meitat, l'havia venut, el 1901, a la mare de la Joana i de l'Enric. Aquesta, en morir el 1905, l'havia deixat als seus quatre descendents: una part a repartir entre la Teresa, la Julia i l'Ernest i l'altra meitat a la Joana. D'aquesta manera la Joana es va fer amb quasi tota la casa, que va vendre, en enviudar el 1930, a la seva neboda, Nativitat Fornells Puig. Arribem, així, al punt de partida per entendre les possibles connexions per les quals els Puig i els Fornells van estiuejar a Vilaplana.

Sembla que la Joana, una de les dones de la fotografia, potser la que en conforma el centre, amb la mà repenjada a l'espatlla del seu germà, és també el nucli de la relació entre els Puig i Vilaplana. Ara bé, com va arribar la Joana al poble per

conèixer l'Eduard? O va ser l'Eduard que va anar a Barcelona i la va conèixer, portant-la al poble? I va ser ella qui va estirar tota la família, fins al punt que la seva mare comprés la meitat de ca Les Quimetes?

Com sempre que es vol tirar massa enrere, per respondre a l'última pregunta s'ha d'entrar en el terreny de l'especulació, tot estirant encara més el fil de la història. Sabem per la Victorina, neta de l'Ernest, que aquest era amic i veí de Josep Vilaseca i Casanovas (l'arquitecte de l'Arc del Triomf de Barcelona amb motiu de la 1ª Exposició Universal), fill del reusenc Jacint Vilaseca Batlle. Possiblement per amistat amb els Vilaseca, que devien viatjar sovint a Reus, els Puig van descobrir la bellesa singular del poble de Vilaplana i el paisatge del seu voltant.

El «Ahora me toca a mi», descobert, entre el fotimer de fotografies familiars, per un nebot de la Victorina, ha servit d'estímul per retre homenatge a la figura d'Ernest Puig Larrosa, un dels primers reporters gràfics de la Vilaplana de principis del XX. Des de *Lo Pedrís*, agraïm la seva valuosa aportació al patrimoni cultural del poble, i donem les gràcies als seus descendents per cedir-nos generosament el llegat artístic dels seus avantpassats.

Sí, certament, l'avi de la Victorina va reblar el clau, quan va escriure aquell llunyà dia de setembre de 1904, que ja li tocava sortir a la foto.

■ ■ ■

Expedició de l'alpinisme Vilaplanenc a la Vall d'Aosta (Alps Italians)

■ *Josep Maria Cardona*
en nom de tots els integrants de l'expedició.

Com cada any, amb gran il·lusió, ténim el plaer de narrar apassionadament les nostres aventures, de l'alpinisme Vilaplanenc, a les muntanyes d'arreu d'Europa.

En aquesta ocasió a la Vall d'Aosta, Alps Italians concretament Massís Monte-rosa Punta Gniffeti – Campanna Margherite 4554 metres, el refugi més alt d'Europa.

Després d'uns mesos de preparació i planificació per les ascensions a fer, preparem materials i gestionem reserves dels diferents refugis on hem de pernoctar. Ens fem a la feina amb molt d'entusiasme i ganes de tenir una de les experiències més boniques que puguis fer a la vida.

Com a visió personal i a la meua edat, el fet de compartir aquestes experiències com un més del grup i amb amics molt més joves que jo és tot un repte, però amb constància, tenacitat i mentalitat absolutament positiva ha estat un plaer poder compartir aquesta aventura.

Vam arribar el 2 de juliol al migdia a Staffal, a la Vall d'Aosta on vam agafar el telefèric fins a Gabiet a 2300 metres i des d'allà, carregats amb tot el material necessari, vam pujar acompanyats d'una tímida pluja fins a Crestes Hut a 2600 metres. Tocava descansar i agafar forces després del llarg viatge.

L'endemà arrencàvem a caminar a les 5 del matí amb un temps esplèn-

Des del cim del Balmenhorn (4.167 m) es veu el Corno Nero (4.322 m)

did i vam veure una bonica sortida de sol. L'objectiu era lluny i exigent: Punta Gniffeti – Refugi Margherita.

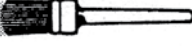
Vam guanyar desnivell ràpid, pujada progressiva i sense neu, fins a arribar al refugi Mantova a uns 3500 metres. Allí ens vam equipar amb grampons, ja que entràvem en zona nevada i amb pendent. Vam seguir a bon ritme fins a arribar a la zona dels 4000 metres, on vam poder veure les primeres esclatxes del glacial de Lys, on ens vam encordar en 2 grups de 3. I des d'aquí va començar l'aventura alpina, on a poc a poc es va ennuvol·lar. Ja es notava l'alçada i tot el desnivell guanyat.

Més endavant, on ja s'entreveia l'objectiu, vam poder veure el cim del Monte-rosa o el Zumsteinspitze. És on va empitjorar el temps amb boira, vent, neu i una baixada de temperatura important. Ja es notava el cansament acumulat després de 9 hores fent l'ascensió, més de 2000 metres i amb temperatu-

res de -15°C a la part última de l'ascensió fins a arribar al cim de Punta Gniffeti de 4554 metres (Signalkuppe). Després de superar l'últim tram amb molt de desnivell +, poca visibilitat, un fort vent i nevant vam entrar ràpidament al refugi Margherita per instal·lar-nos i recuperar-nos del gran esforç.

Tota una experiència a l'abast de ben pocs!

Vista la previsió de mal temps vam canviar els plans del que volíem fer. La muntanya és imprevisible i vam cancel·lar dos refugis i l'endemà vam decidir baixar al refugi Gniffeti a 3600 metres. El mal temps seguia instal·lat i no veíem clar poder sortir. Teníem ratxes de vent de 80 km/h i sensació tèrmica de -18°C, però en veure alguna expedició que pujava els hi vam preguntar pel temps i vam decidir baixar ràpidament la part més exposada. En baixar 200 metres de desnivell el vent ja era més suportable i el fred no era notable.

pintura decorativa

Alvar Juanpere Olivé

Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85 • 43201 REUS
Plaça de les Províncies, 1 • 43840 SALOU
C. Jaume I, 8 • 43380 VILAPLANA
Tel. mòbil **667 273 477**
alvarjuanpereolive@hotmail.com

TECPERVAL, S.L.

TÈCNICS EN PERITATGES i VALORACIONS

Carles Bonet Juanpere
ENGINEYER ELÈCTRIC

Camí de l'Aleixar, núm, 42, L-4
43202 REUS (Tarragona)
Tel. 977 326 244 - Fax 977 326 458
tecperval@telefonica.net

El Capanna Regina Margherita és el refugi més alt d'Europa

Vam anar baixant fins als 4000 metres, on vam començar a veure el sol tot i que seguia un vent considerable. Vam poder fer el cim del Balmenham (4167 metres) i Piràmide Vincent (4215 metres) amb unes espectaculars vistes.

També vam poder veure els cims del Lyskamm o Como Nero.

Un cop arribats al refugi Gniffeti, vam dinar, descansar i prendre unes bones cerveses més que merescudes i vam compartir experiències amb companys d'afició i amb el conegudíssim alpinista català Ferran de la Torre i reporter del programa «Al filo de lo imposible» de TVI (14 pics de 8000 metres). Tot un referent.

Les sensacions a alta muntanya són màgiques i els regals que reps són indescriptibles: postes de sol i aixecar-te en un mar de núvols... no té preu! Et fa sospirar i deixar que les sensacions entrin al teu interior. Això fa que aprenguis moltes coses i valoris el dia a dia que et regala la vida.

Vam baixar l'endemà, tranquil·lament, fins a Staffal on vam estar un parell de dies més per la zona de Cervinia.

Fins aquí una aventura més i gràcies a tots els integrants d'aquesta expedició: Edgar Bonet, Pol Ferré, Aleix Ferré, Joan Llauredó, Gerard Virgili i un servidor Josep Maria Cardona. Ha estat un plaer compartir les emocions que hem pogut viure junts.

Fins a la propera, Cracks Vilatrail Cims.

Juliol 2021

RECUPEREM EL PATRIMONI

Recuperem el Patrimoni és un grup de treball, de recerca i d'acció que neix a començament del mes de març d'enguany, després de mesos d'anar-se gestant en diverses converses en plena pandèmia.

L'objectiu que persegueix és vetllar per la conservació, preservació i recuperació del patrimoni, considerant com a Patrimoni tots aquells elements del nostre municipi, tant materials com immaterials, que són significatius de la seva història, tradició i paisatge.

El grup està obert a totes aquelles persones que comparteixen l'interès i l'estima pel nostre entorn i els elements que el fan distintiu.

Inicialment el grup ha fixat la seva atenció en elements del patrimoni material, però seran les preferències i la disponibilitat de les persones que en formin part, les que faran que s'incideixi en un tema o en un altre.

Els membres actuals ens trobem quinzenalment al Casal. A nivell conceptual hem definit el nostre Ideari i els Criteris d'actuació, que es resumeix en quatre punts fonamentals:

Documentar, organitzar i fer accessible i consultable la documentació sobre el Patrimoni Cultural de Vilaplana

Recuperar aquells elements patrimonials que ho requereixin

Donar a conèixer el Patrimoni Cultural de Vilaplana

Fomentar la participació i el voluntariat patrimonials

Com a grup ens hem donat a conèixer al Consistori de Vilaplana, ja que el nostre camp d'acció és bà-

sicament el nostre terme municipal. Volem col·laborar amb les diferents administracions i entitats afins per poder dur a terme els nostres objectius, i alhora també actuar com a grup de pressió enfront de qualsevol agressió al Patrimoni Local.

Valorem tots els elements que conformen el nostre imaginari col·lectiu: els naturals, els arquitectònics i els etnogràfics.

Considerem que el Patrimoni del nostre municipi s'ha de conèixer, per a poder-lo valorar i preservar-lo per a futures generacions. Fer això ens ajudarà a entendre d'on venim, com vivim en els nostres avantpassats i la relació que aquests tenien amb el seu entorn més proper.

Conèixer d'on venim ens ajudarà a avançar cap a un futur incert, on la nostra relació amb el medi jugarà un paper principal a l'hora d'adaptar-nos a un canvi climàtic que ja es deixa notar i que tindrà un impacte considerable sobre el model social i econòmic, a nivell global.

Us animem, doncs, a unir-vos a aquest projecte, per valorar i recuperar el Patrimoni de Vilaplana.

L'ÚLTIM RAMAT DE CABRES

■ *Mar Joanpere Foraster*

Molt sovint la història s'ha creat i s'ha difós de generació en generació a través de les grans fites, les grans gestes, les victòries i les derrotes. Però la història, com la coneixem, no hauria estat la que és sense els relats del dia a dia, sense les tradicions, sense la quotidianitat. La història de les petites coses que ens han fet com som i que precisament per això és fonamental que coneguem i expliquem de generació en generació per no perdre mai el sentit de què i qui ens ha portat fins aquí.

Aquest relat descriu un fragment de la història que van viure algunes famílies del poble, com la família de Cal Ramiro, formada pel matrimoni entre el Ramiro Juanpere i la Paquita Olivé i els seus quatre fills: Ernest, Llorenç, Àlvar i Xavier. Hem recollit el relat a diverses mans, a partir de la memòria i els records de l'Ernest i l'Àlvar, amb la il·lusió de deixar un testimoni de la Vilaplana dels anys cinquanta, quan encara hi havia pastors i ramats de cabres.

La matinada del 3 de març de 1954 la Paquita Olivé munyia les més de cent cabres que tenien des de feia anys, als baixos de casa, poques hores abans de donar llum al seu tercer fill, l'Àlvar Juanpere Olivé, l'Àlvar de Cal Ramiro. El seu marit, el Ramiro, s'havia dedicat a fer de picapedrer, tallar pins, a fer de pagès, fins que anys més tard, va començar a fer de pastor de cabres. Antigament, al poble de La Mussara, la gent tenia algunes cabres, deu o dotze, no eren grans ramats. A Vilaplana la cosa ja va ser diferent, algunes cases tenien tres o quatre cabres, per consum propi, però de ramats només n'hi havia a tres cases; a Cal

Ramat de cal Ramiro

Canet, a Ca la Peirona i a Cal Ramiro. El més nombrós era el del Ramiro, format per noranta-sis cabres negres, malgrat que semblessin totes iguals, a casa les coneixien totes, fins i tot els cabrits! El Ganxet, la Panxa blanca, la Forjatana (que venia d'Alforja), o la Magina, eren els noms de les cabres del seu ramat, que sortia cada dia de l'any quan sentien el xiulet del Ramiro. Bé, cada dia, no. Tots, exceptuant el Divendres Sant i el 18 de juliol que estava prohibit, i els dies que plovia, és clar. El Ramiro agafava el civader amb la seva clotxa per dinar i enfilava amunt cap al bosc. Si era estiu, l'acompanyava el seu fill gran, l'Ernest, i més endavant l'acompanyarien també el Llorenç, l'Àlvar i el més petit, el Xavier.

Quan obrien les portes de casa, les dones del carrer ja sortien amb les escombres per netejar el terra sense asfaltar de les tifes que les cabres hi deixaven al seu pas. El Ramiro abans de sortir amb les cabres ja s'havia acostat a fer alguna cosa al tros de la Balandra i la Paquita ja havia fet una primera munyida.

De camí cap al bosc, s'afegien al ramat les cabres d'altres persones del poble que ja esperaven delitoses que arribés l'hora de la pastura. Camí amunt no hi havia pèrdua, les cabres de Cal Canet reconeixien el seu amo pel "tstststststs" i en canvi les de l'Isidro de Ca la Peirona identificaven el "breva, breva, breva" del seu amo, mentre que les cent del Ramiro anaven a toc de xiulet. Pel terme tampoc es confonien, cadascú sabia on podia pasturar i on no. Les de Cal Ramiro, per exemple, pasturaven a Cal Móra, gràcies als acords que feien entre els pagesos i els pastors per cedir el terreny de pastura a canvi de l'adob i de mantenir el tros i el sotabosc ben net.

Mentre el ramat pasturava, coves com la del Pistol guarien ombra, aixopluga i resguard als pastors que aprofitaven per menjar-hi la clotxa, fer-hi la migdiada o escalfar-se al foc a l'hivern, guardant-hi llenya tallada. Als estius feien parada a la Font del Llop o a la Font del Pistol (coneguda també com la Font del Gaspes), concorreguda per la gent del poble. Allí amb una cassola i un parell de plats s'hi feien fins i tot un arròs, sense cremar ni embrutar mai res. En una ocasió, al Ramiro el va parar la Guàrdia Civil i li feren buidar tot el que duia dins el civader. Malgrat el gran temor de la policia, de la bossa, però només en van caure els plats i la cassola.

Així és com passaven el dia, vigilant que no se'ls escapessin les cabres i que no enxampessin cap roldor. El roldor és una planta que segons diuen, les emborxava deixant-les amb problemes de visió. Una vegada al ramat del Ramiro n'hi va haver una que del roldor va caure per un cingle i l'endemà la van haver d'anar a recollir ja morta. Al poble van fer un pregó dient "Qui vulgui comprar cabra que vagi a Ca l'Anselmo, 10 pesetes lo quilo!" i ja tens el poble fent cua.

Al vespre, quan baixaven de la

VILAPLANA

pastura, les cabres deixaven les parets del poble ben negres, especialment al costat de Cal Teodoro, on hi tenien l'abeurador. A mesura que passaven per davant les cases, les que no eren del ramat del Ramiro, ja s'anaven quedant a casa seva i quan les sentien pujar, les dones com la Paquita Olivé començaven a munyir una per una totes les cabres del ramat, mentre els petits repartien la llet per les cases del poble. L'Ernest i el Llorenç de Cal Ramiro, mentre venien per les cases, jugaven a fer girar les lleteres a gran velocitat intentant que no els caigués ni una sola gota, tot i que no sempre van estar de sort i alguna esbroncada es van endur, dels compradors o de casa.

Una vegada al mes, més o menys, pujaven comerciants de Reus, com lo Murcià. Ells tenien algun contacte al poble que els avisava quan hi havia cabrits per vendre i pujaven cap a Vilaplana a fer el negoci. Anaven a les cases o a Cal Pep Carlos i allí, amb una romana, pesaven les cabres que volien comprar, normalment la mesura que utilitzaven eren les lliures, igual que amb els *tocinos* o el carbó, amb els que també es feia negoci. Una vegada acabada la venda, els petits pujaven els cabrits al carro del Murcià i el Ramiro sempre li deia "Què,

no els donaràs una cosa o altra?", sempre queia alguna pesseta. En una ocasió, baixant cap a Reus a vendre les cabres, de cop una cabra se'ls va posar de part, al camí del Mig de L'Aleixar. Encara van estar de sort perquè la van poder vendre al Murcià per sis-centes pessetes, amb una rebaixa de dues-centes.

El de Cal Ramiro va ser l'últim ramat que hi va haver al poble. Primer va desaparèixer el de Ca la Peirona, després el de Cal Canet i finalment, al cap de dos o tres anys, pels voltants de l'any 1963, van pujar sis o set compradors a Cal Ramiro per comprar l'últim ramat. El dia de la venda, mentre el Canari (un dels compradors) s'allunyava amb el ramat, a la Paquita li saltaven les llàgrimes de l'emoció. Gràcies a aquella venda, una part del guany va servir per

comprar el tros de la Mineta, del qual n'hem gaudit fills i nets. D'ençà d'aquell dia, mai més ningú va enyorar les cabres dels baixos.

Avui ens arriba el relat d'aquells dies de fills a nets i gràcies a aquesta memòria viva les noves generacions encarem el futur sempre amb la mirada al retrovisor, sabent d'allà on venim i com hem arribat fins on som. Gràcies a l'empenta de persones que mai van deixar de treballar per nosaltres, des d'allà dalt de la Mussara, al poble de Vilaplana, tenint clar, com diu l'Àlvar de Cal Ramiro que "cada dia hi has de ser".

■ ■ ■

EL PULSOMÈTRE

La redacció

Les activitats de l'estiu (Cinema, Conferències, Sessions de gimnàstica, per a joves i per a grans...).

El grup ecologista Fridays for Future Vilaplana que segueix conscienciant al poble sobre els problemes del canvi climàtic i del consum energètic.

BAIXA

L'enrenou i el soroll nocturn habitual, que ha dificultat el descans dels vilatants.

MASOS I CASES DEL TERME DE LA MUSSARA

■ *Joan Serra Ferré*

MAS DE PISTOL

SITUACIÓ

Situat a la Cingla, l'antic tramat del camí dels Garrigots hi passava a tocar. Es troba a prop del camí dels Masos. Té una font de molta anomenada coneguda com a Font del Pistol o del Gaspes, que envia la seva aigua a una bassa que permetia regar un parell de parades de verdura.

ESTAT I HISTÒRIA DE LA CASA

Està totalment enrunat. El primer cop que surt anomenat és el 1876, quan s'inscriu al Registre Civil la defunció de Francesca Rosés Fort.

PROCÉS D'ABANDÓ

Segons A. Manent (2003) el mas quedà totalment abandonat el 1944, quan la família de Domingo Juanpere Musté, formada per set persones marxà cap Vilaplana. Tot i això el 1946, al Registre s'hi inscriu la defunció de Maria Musté Cavallé. Manent informa en el seu treball que pujaven i baixaven de Vilaplana per cuidar les terres i menar el bestiar. Tenien un bover que els ajudava.

El mas era de propietat

(...) situat en un petit replà de cara a la barrancada. És habitat i rodejat de conreu; que arriben des de vora el mas fins, gairebé, al capdamunt de la serra (...) tenia bassa per regar els camps (...) J. Iglesias; J. Santasusagna (1930).

NAIXEMENTS				
Any	Sexe	Nom de la criatura		
1925	D	Carme	Juanpere	Isern
1927	D	Concepció	Juanpere	Isern
1929	D	Andrea	Juanpere	Isern

Font. Registre Civil de la Mussara, Ajuntament de Vilaplana
Elaborat: Joan Serra Ferré (2015)

MAS DE SOMÍ

ALTRES NOMS:

Al Registre Civil també hi surt esmentat com a Mas del Macià Xollat.

SITUACIÓ

A la Cingla, una mica elevat sobre l'antic camí dels Masos i aguantant sobre la vall dels Garrigots. Molt a prop hi ha les restes del mas del Macià Esquerrer.

ESTAT I HISTÒRIA DE LA CASA

Està totalment enrunat. La primera referència del mas data de 1883, quan s'inscriu al Registre Civil el naixement de Celestí Juanpere Juanpere.

PROCÉS D'ABANDÓ

Segons A. Manent (2003), quedà totalment abandonat el 1945, quan la família de Macià Juanpere Juanpere, formada per cinc persones marxà primer cap a ca l'Agustench i després cap a Vilaplana. Tot i això al Registre Civil consta que en aquest mas hi morí Francesc Serdà Ventura el 1948.

El mas era de propietat

(...) el mas de Somí es deixa a la dreta. Es passa a tocar de les ruïnes d'un corral. Damunt del mas hi ha l'era, pel costat de la qual correr el camí (...) Diu que tenia una font d'aigua rica i abundosa (...) J. Iglesias; J. Santasusagna (1930).

NAIXEMENTS

Any Sexe Nom de la criatura

1883	H	Celestí	Juanpere	Roig
1885	H	Joan	Juanpere	Roig
1888	H	Joan	Juanpere	Roig
1892	D	Ursesina	Juanpere	Roig
1933	D	Francesca	Juanpere	Altès
1935	D	Angeleta	Juanpere	Altès
1937	D	Maria	Juanpere	Altès

Font. Registre Civil de la Mussara, Ajuntament de Vilaplana
Elaborat: Joan Serra Ferré (2015)

Històries de Mussagats II

No us hauria explicat mai la meua història si no fos perquè Mussagats l'ha dibuixat. M'ha dibuixat quan era un gat petit amb mare i amb germanets. M'ha fet recordar de llavors i m'ha dit que us ho expliqui. Però jo ara soc un gat gran i valent, que sap moltes coses. I m'estimo més explicar-vos com soc de valent i de gran i totes les coses importants que sé.

Sé que els dues potes poden ser bons, com els de Mussagats, i que tenen uns branquillons pelats al final que de vegades semblen llengüetes i que et donen menjar, un menjar mort i quiet i boníssim. També poden ser dolents, i aquest tenen bastons al final de les potes, i no tenen branquillons sinó encara un altre bastó, llarg i ràpid. I que mata.

Aquesta és la cosa més important que sé. Fixeu-vos com n'és d'important; a més, a dins hi té amagada una altra ensenyança:

Morir-se és dolent, és el pitjor de tot. És quedar-se quiet i no anar a beure lleteta, ni llepar, ni esgarrapar, ni barallar-se, ni pujar als arbres, ni caçar. Ni jugar amb els germanets, i llavors la mare el deixa estar i et pren cap a un altre lloc. I et diu que no t'acostis als dues potes, que si venen t'amaguis, t'amaguis ben amagadet, i que si et troben esgar-

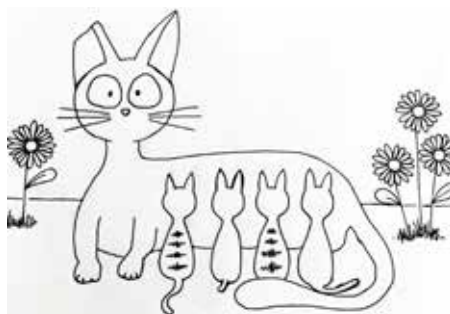
rapis i corris, ben de pressa, ben lluny.

I així hem arribat a la tercera cosa important:

Amagar-se és bo: se senten totes les olors i tots els sorolls. S'ha d'estar molt quiet i no cridar a la mare, perquè llavors tu també ets un soroll i et troben. Però quan s'és un gat petit vols la mare i la crides molt. No ho hauries de fer, perquè la mare ja et sap trobar, i si no ve és perquè t'han pres i ets molt lluny.

Això ho vaig aprendre quan em van portar a una casa i aquesta és també una cosa important, així que molta atenció:

Les cases. A mi em van prendre de la mare i de l'hort i em van portar a una casa. Llavors jo no sabia què era

una casa, i era un aire tancat, un espant, una pudor dolorosa, un mal a les potes i al nas. Així són les cases quan has viscut amb les plantes i els arbres i l'aire bo i la mare. Jo em vaig escapar de la casa. Després us ho explicaré, però primer us haig de dir que ara visc en una casa i que les cases són bones perquè sempre tens tovor per jaure, menjar i

branquillons tous com llengüetes i no hi plou. No s'hi està tan bé com a fora amb la mare i els germanets, però ja no tens por; i no tenir por és bo, perquè pots dormir a gust.

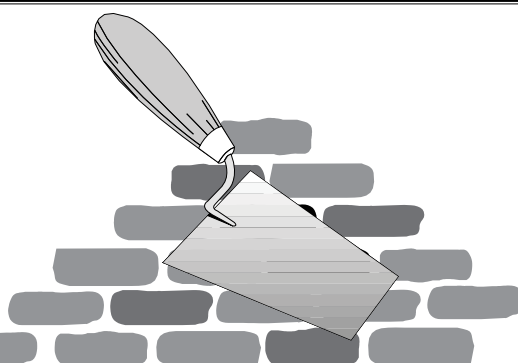
En aquella casa primera jo m'amagava molt. I en sabia molt d'amagar-me, perquè la mare m'ho havia ensenyat, també als germanets, però quan em van prendre ja no en quedava cap de germanet, ni el negre, ni el ros, ni el que era com jo, atigradet però amb la cua curta. Així que em vaig amagar, em vaig amagar molt, i estava molt quietet i en silenci. La dues potes em feia shhhhh i em portava menjar i aigua bruta. Però jo no feia cap moviment, cap soroll. Em portava llet pudenta en un plat. Silenci. Jo escoltava. Esperava que em vingués la mare a buscar. I no venia. Només la dues potes shhhhh. Devia ser una dues potes bona, perquè quan et porten a una casa i et donen menjar sempre són bones. Però jo era petit i no ho sabia, vet aquí que ho vaig aprendre més tard. I passaven els dies llargs i la mare no venia, i la vaig començar a cridar, i quan comences no pots parar. Encara que siguis valent com jo. Crides i cries i la mare no ve, només la dues potes. Jo a aquella dues potes li hauria saltat al damunt i l'hauria esgarrapat, perquè era petit i jo volia la mare, la mare i l'hort i els animalets per caçar i dormir a la panxeta de la mare.

I ara ve quan em vaig escapar. Jo m'enfilava, perquè la mare m'ho havia ensenyat i perquè quan venia la shhhhh

CONSTRUCCIONS

JOAN MESTRE SL

C/ Major, 32-3r - 43380 VILAPLANA - Tel. 977 81 51 73

■ *Mariona Juanpere
Salvat*

i em buscava, jo la veia des de dalt, i ella no em veia a mi. M'enfilava, no en un arbre, perquè a les cases no hi ha arbres, però hi havia unes plantes molt tristes i una s'enramava cap a dalt. I enfilant-me per la planta em vaig poder escapar. Només notar l'aire bo, vaig començar a córrer, vaig saltar des d'un lloc molt alt que ara sé que era un terrat, i vaig xafar terra, terra bona i de bona olor, i també cridava la mare perquè potser abans no m'havia pogut sentir per culpa de les portes i les parets i totes les coses que hi ha en una casa, però la mare no venia, només la dues potes shhhhh que es pensava que pel menjar aniria a buscar-la. Primer la shhhhh i després una altra dues potes. I jo vinga córrer i amagar-me.

El món de quan em vaig escapar era molt gran, no hi havia l'hort i la mare, sinó un desemparament i molts arbres i plantes i terra. I les dues potes darrere meu, i jo només corria, sense poder orientar-me. Vaig saltar marges molt alts, i em vaig amagar dins de les punxes, i la dues potes que no era la shhhhh hi posava les mans per agafar-me i jo l'esgarapava fort. I no em van poder agafar.

Quan es va fer fosc, elles van marxar i jo vaig poder veure on era. Hi havia cotxes i cases, i marges molt alts per saltar si tornessin. Però no hi era la mare. Ni cap rastre per buscar-la. Jo olorava fort i escoltava amb totes les orelles i mirava bé. Cap rastre. Sentia olors bones, veus a les cases, la lluna a dalt. Vaig buscar amb els bigotis un lloc on jaure. Tenia gana. Volia lleteta de la mare. La vaig tornar a cridar. No va venir. I em vaig adormir, arraulidet, dins d'aquell desemparament.

L'ensundemà van passar moltes coses. Però és l'hora del menjar tou, i la dues potes amb la que visc està obrint la llauneta. Al proper número de *Lo Pedrís*, us explicaré com vaig retrobar la mare i moltes més coses que em van fer el gat gran i llest i amb casa que soc ara.

Mentrestant, podeu posar color als dibuixos que Mussagats ha fet per mi i per vosaltres. No us equivoqueu en el color de la mare i dels germans, eh? La mare és grisa, i jo i els germanets, ja us ho he dit abans.

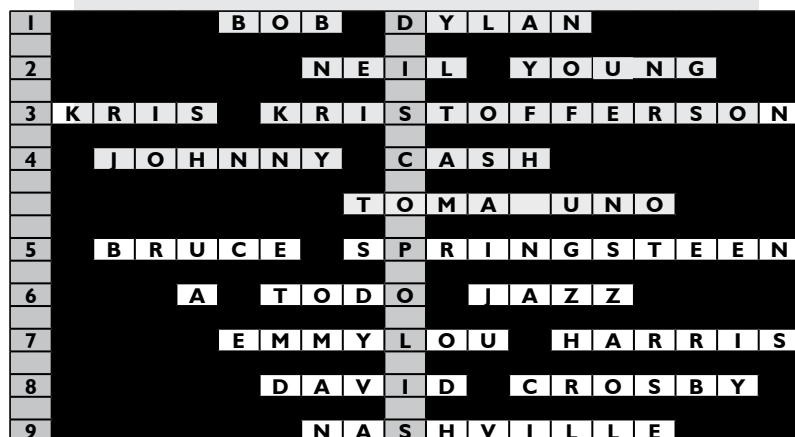
■ ■ ■

Pe d'errades:

A la làmina núm. 62 de la FOTOTECA, vam cometre l'errada de posar Pep Domingo, en comptes d'Anton Altés.

PASSATEMPS

Solució

A la revista anterior van sortir les següents expressions, que tenen el significat que explicaré a continuació:

Contestar a tres quarts de quinze

A part del significat proposat, que era "contestar malament", la gent també li dona el significat de contestar amb una resposta que no té a veure amb la pregunta, fora de lloc o sense sentit.

A l'enquesta del meu treball, feta a les persones vinculades amb Vilaplana, ha sortit que l'han sentida gairebé tots els enquestats: un 98%. La utilitzen un 70,6%.

Si a bodes no m'hi vols, aconvida'm el dijous

No l'he trobada en cap diccionari de frases fetes i refranys. Pot ser de la zona.

El seu significat és que si no interessa que una persona vingui a un acte, la convides a última hora.

S'utilitza sobretot en l'àmbit familiar.

L'han sentida un 37,3% dels enquestats i la utilitzen un 20,3%.

Donar per la pala

El 96,2% ha votat el significat proposat: Et donen la raó per treure't del damunt.

Altres respostes han sigut: "No fer cas", "dar largas", "atabalar" i "ser pesat".

La coneix un 87,6% i la utilitza un 72,5%.

* *

Al pròxim número parlaré del significat d'aquestes expressions:

— Això s'acabarà amb punxa

— Fer sopes al cap

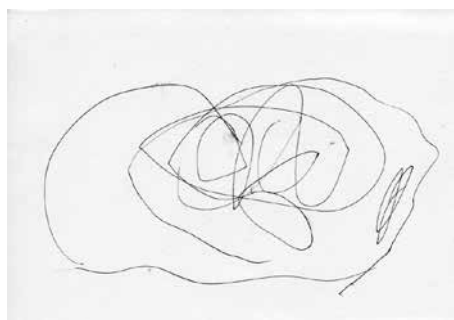
— Ni pel mal de morir

En saps el significat?

■ ■ ■

Dibuixem

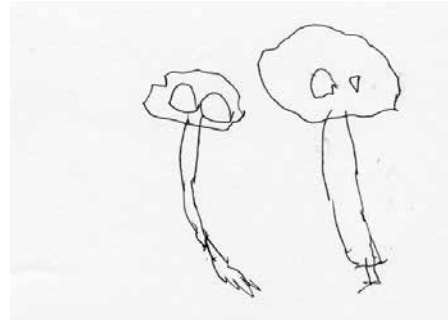
ELS MEUS AVIS I JO

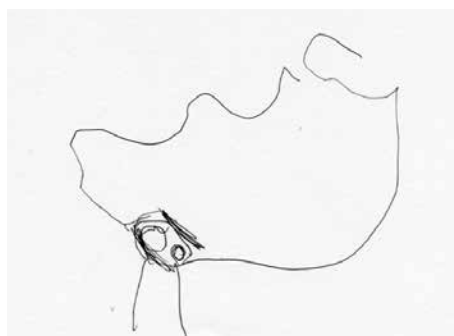
■ ABRIL 3 anys

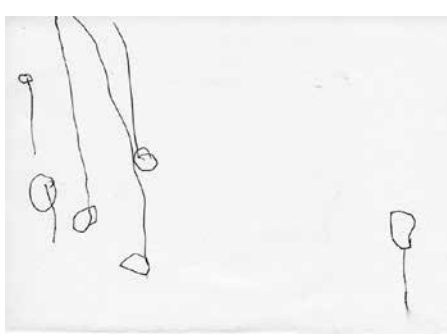
■ ANIOL 3 anys

■ BLAI 3 anys

■ ETNA 3 anys

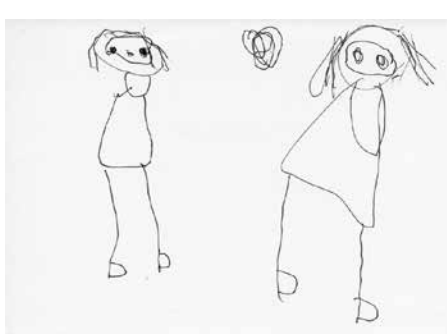
■ JANA 3 anys

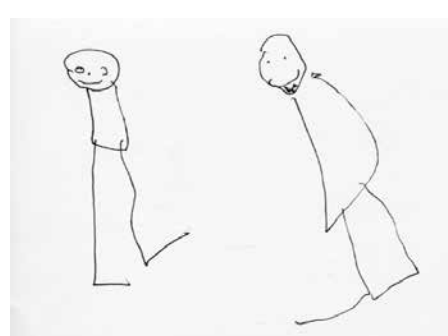
■ LLUC 3 anys

■ INES 4 anys

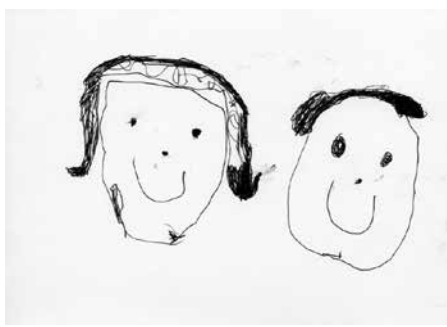
■ MARTÍ 4 anys

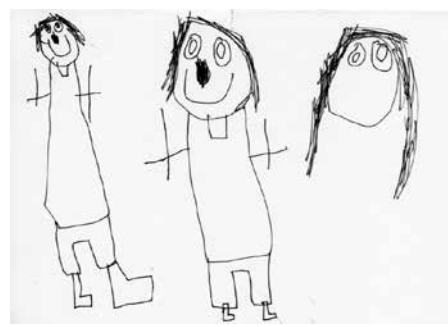
■ NUA 4 anys

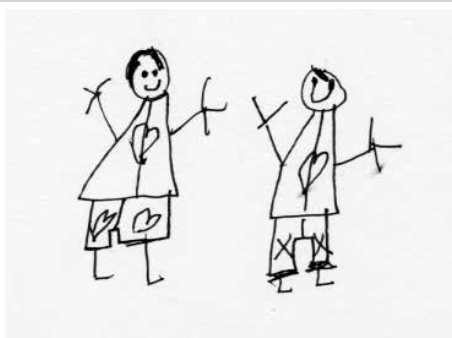
■ BERTA 5 anys

■ GUIM 5 anys

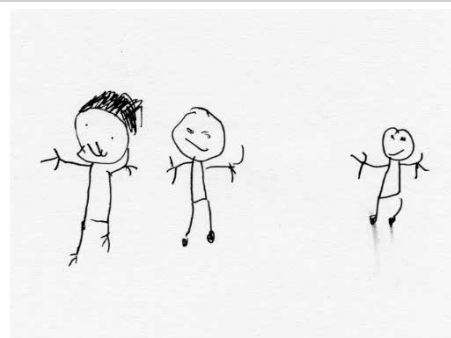
■ SAMUEL 5 anys

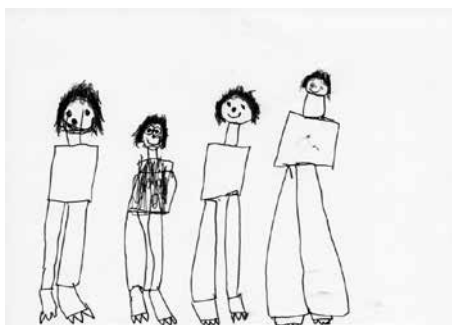
■ **ARLET 6 anys**

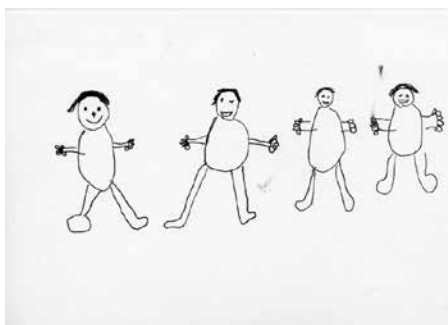
■ **BRUNA 6 anys**

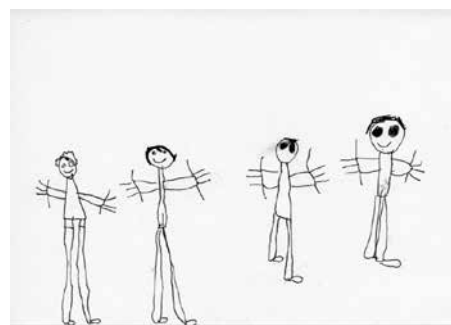
■ **TIAN 6 anys**

■ **YU'A 6 anys**

■ **ÀGER 7 anys**

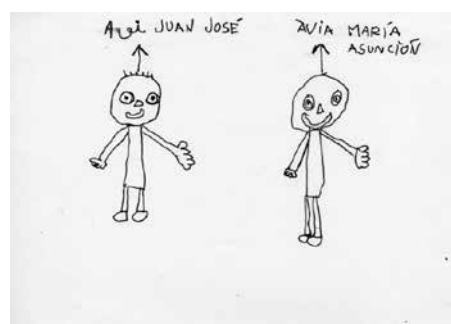
■ **JOFRE 7 anys**

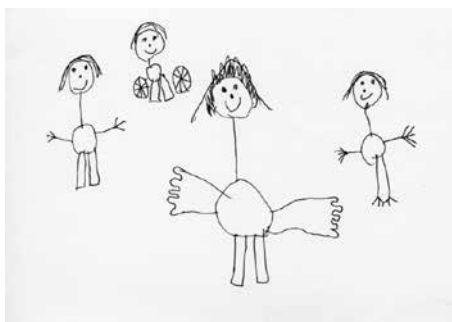
■ **JÚLIA 7 anys**

■ **ONA 7 anys**

■ **RAI 7 anys**

■ **ROC 7 anys**

■ **IRIS 8 anys**

■ **MAKSIM 8 anys**

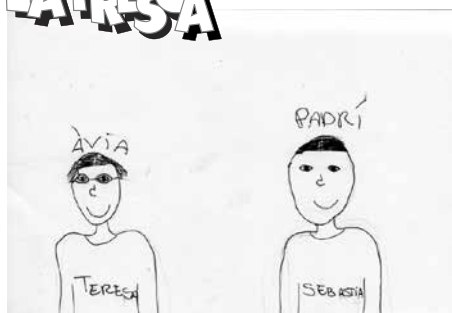
■ **PEP 8 anys**

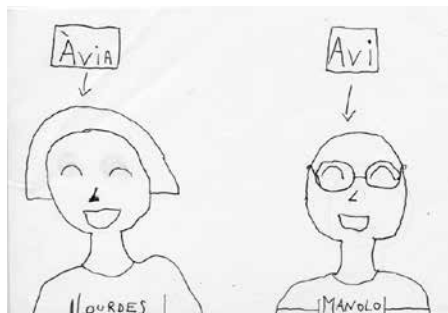
■ **EÇKWE 9 anys**

■ **JOSEP 9 anys**

■ LAIA 9 anys

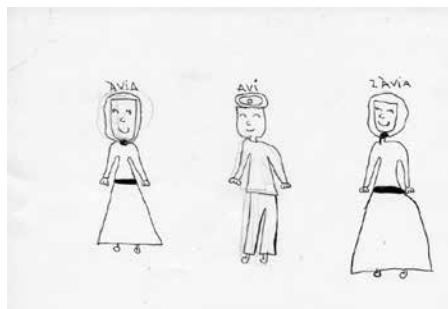
■ MARC 9 anys

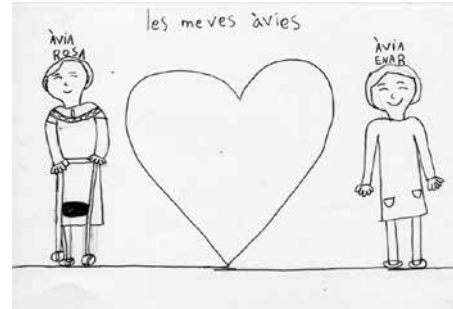
■ MARÇAL 9 anys

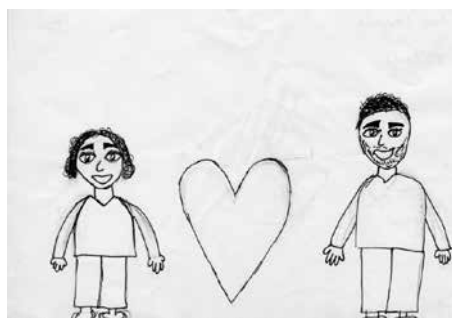
■ PAULA 9 anys

■ SORAYA 9 anys

■ ALEXIA 10 anys

■ ARLET 10 anys

■ ARUM 10 anys

■ ELNA 10 anys

■ LEO 10 anys

■ MICHAELA 10 anys

■ ISONA 11 anys

■ NIL 11 anys

■ ROC 11 anys

SUBMINISTRAMENT DE PAPELERIA
MATERIAL D'OFICINA E INFORMÀTICA

CR4
Comercial Reus 4atre

C/ Cornudella del Montsant, 39
Pol. I. Agro Reus 43206 **REUS**
Telèfon 902 023 390 - 977 327 350 Fax 977 124 014
comandes@cr4.cat - www.cr4.cat

CAMP DE TREBALL PER A JOVES ESTIU '21

■ *Alex Masdeu Font*

Aquest estiu, malgrat la pandèmia, a Vilaplana hem pogut gaudir altra vegada d'un Camp de Treball per a joves. Aquests Camps de Treball els promou la Generalitat de Catalunya i els organitzen diferents empreses que es dediquen al món del lleure; en el nostre cas va tornar a ser l'empresa Quàlia i va convocar una catorzena de joves entre 14 i 17 anys, vinguts d'arreu de Catalunya, acompanyats per dos monitors.

Per segon any consecutiu vaig tenir el plaer de participar-hi a nivell tècnic, durant les quatre hores matinals destinades a fer una tasca comunitària en benefici del municipi que els acull.

Aquesta vegada vam partir el grup en dos, per poder actuar en dos espais diferents alhora:

El primer espai va ser la Font de la Vila, on vam desbrossar l'espai i realitzar les feines d'adequació del terreny per a l'adoquinat de la placeta que havíem creat l'any anterior mitjançant un dels murs de pedra seca.

El segon espai, va ser el Forn de rajola del Bruno, desbrossant tant el forn com el seu entorn. Aquest forn, recentment redescobert per la gent de **Recuperem el Patrimoni**, està situat al final de la rasa de la Misericòrdia, a tocar de la depuradora del poble.

La resta del dia, els joves la dediquen a una gran varietat d'activitats de lleure, culturals, esportives, etc.

Concreto una mica més les feines realitzades:

Amb l'adoquinat es pretenia connectar la tècnica d'empedrar amb llambordes i alhora aconseguir un espai que no es colonitzi de plantes cada primavera, cosa que el fa impracticable. D'aquesta manera aconseguim humanitzar i fer útil un espai per a l'esbarjo, la visita cultural i alhora perpetuar l'empedrat de llambordes propi d'una part de la història industrial del segle XX del nostre poble. Malauradament, a meitat de les feines, no vaig poder seguir la meua participació in situ, a causa d'una forta enganyxada d'esquena que em va deixar prostrat al llit uns quants dies. Malgrat tot, tant els monitors com els joves van voler continuar amb la tasca, i els vaig seguir dirigint tècnicament poc o molt, telefònicament. Tot i així, aquest fet va fer que no es pogués finalitzar l'actuació en la seva totalitat.

Aprofito l'avinentsa per fer saber que en els pròxims mesos **Recuperem el Patrimoni** tenim la intenció d'acabar aquesta actuació, per la qual cosa farem una crida per a qui vulgui, hi pugui col·laborar.

Pel que fa al Forn del Bruno, que els més grans del poble sí que en tenen record de veure'l de petits, i del qual hi ha constància escrita de la seva existència, estava completament perdut entre un impenetrable grumoll d'aristols, es-

barzers i canyes. Per poder-hi accedir amb comoditat, calia una ingent feina de desbrossat inicial que es va poder realitzar un parell de mesos abans, gràcies a un Pla d'Ocupació gestionat pel nostre Ajuntament. Es va crear un accés a través de la rasa, des del Pont Vell fins a peu del forn.

La part del desbrossat del propi forn i dels seus voltants, és la que van realitzar les participants al Camp de Treball, que majoritàriament eren noies. Es va poder descobrir que aquest forn és diferent dels altres tres que tenim, ja que és de planta rodona en lloc de la típica quadrada.

Tot i que actualment està en bona part soterrat sota un metre i mig de sediments, ens podem fer clarament la idea de la seva magnitud.

Esperem que en l'edició de l'any vinent es puguin dedicar els esforços del Camp de Treball a l'excavació arqueològica d'aquest altre exemple de patrimoni industrial del nostre poble, perquè tothom el pugui conèixer i en pugui gaudir.

■ ■ ■

Instal·lacions JF

- Electricitat, Gas, Aigua.
- Calefacció i Aire condicionat.
- Aprofitament d'aigües grises i pluvials.
- Energia solar fotovoltaica per usos agrícoles.

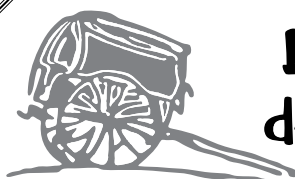
<http://www.usuaris.tinet.org/ijfega/inici>

Jordi Fernández Llorens

instaljf@tinnet.cat

620 272 212

La Tartrana de Cal Munter

Confort en Allotjament Rural

Àngel Guimerà, 9 - 43380 VILAPLANA
Tel. i Fax 977 815 160 - Mòbil 687 415 898
www.latartrana.es

■ *Maria
Teresa
Llauradó
Anguera*

COSES DE CUINA FÀCIL I ENTRETINGUDA

Tot aprofitant que “Lo Pedris” surt per la Festa Major d'octubre, avui us porto dues receptes que fan Festa, la pizza i el pastís de formatge, i ja tenim un àpat complet.

Ben cert que n'hi ha moltes, moltíssimes de receptes i variants. Jo us poso les que a mi m'han semblat més fàcils de fer!

Què és una pizza?

La pizza és un menjar típicament italià, però que ja podem trobar arreu del món.

De farcits, en podem trobar de mil i una maneres, perquè s'hi pot posar de tot, però la base ja és més simple, i bàsicament sempre porta els mateixos ingredients: farina, aigua, llevat, oli i sal.

També és molt important saber que s'ha de fer amb dues coccions, primer la base i després, ja amb els ingredients, en funció que siguin més costosos de coure o no. Si us heu fixat en les que comprem preparades ja per enforar, la massa sempre ve ja precuinada i els ingredients són els que s'acaben de fer quan els poses al forn.

PIZZA

Anem per feina! Amb el davantal i agafem els ingredients de la BASE.

Jo us poso els ingredients per preparar-ne dues i ja sabeu, si només en voleu fer una, doncs la meitat, però ja que encenem el forn, ho aprofitem!

Per fer les bases necessitem:

- 500 gr de farina per fer-ho simple, una farina normal de tots usos
- 320 ml d'aigua tèbia
- 15 gr de llevat fresc (es pot comprar al forn de pa)
- 50 ml d'oli d'oliva
- 1 culleradeta de sal (cullera de postres)

I ja preparem tomàquet molt ma-

dur, sense pela ni llavors, cru o ja fregit, com ho preferiu (el posarem al mateix moment que la massa).

Preparació:

Abans que res, hem de tenir en compte que s'ha d'enforar a una temperatura molt alta. La majoria dels forns que tenim a casa arriben de 250 graus. L'hem de tenir a punt per a quan tinguem les bases fetes.

Hem de dissoldre el llevat amb l'aigua tèbia.

Posem la farina en un bol gran, i hi afegim la sal, l'oli i l'aigua amb el llevat, i anem remenant durant uns minuts, fins a aconseguir que la massa vagi lligant (poden ser uns 5-10 minuts com a màxim). Quan el tinguem llest, el deixem al mateix bol i el tapem amb un paper film o plàstic i el deixem reposar un parell d'hores... mentrestant, podem preparar el pastís de formatge que us explicaré després.

Si tot va bé, en dues hores les tenim a punt. Les partim en dues boles i sense apretar-les, les posem ja damunt d'un paper de forn i comencem a fer la forma de pizza, apretant amb les puntes dels dits des del mig cap a la vora fins que aconseguim deixar-les ben planes.

Llavors, li posarem el tomàquet cru que tindrem preparat sense pela, ni llavors, triturat a trossos i enforarem, durant 10 o 15 minuts, a la part baixa del forn. Com que cada forn és un món, aneu controlant i quan la vegeu una mica daurada ja estarà a punt per posar-li la resta d'ingredients. En aquest cas:

- Oli d'oliva
- Alfàbrega gran
- Mozzarella fresca
- Bacon
- Ceps o qualsevol bolet ben laminat
- Formatge parmesà

Els distribuïu al gust i llavors les torneu a enforar uns 5 minuts, fins que les tingueu al gust. Hi ha ingredients cuits que els podeu afegir un cop tretes del forn, com per exemple, alfàbrega, pernil salat, salmó marinat...

També podeu amanir-la amb un raig d'oli, o algun oli amb sabors picants, amb alfàbrega, amb romer!!!!

I ja que tenim la pizza feta, anem pel...

PASTÍS DE FORMATGE

Farem el més bàsic. És fàcil i jo he comprovat que sempre queda bé i bo.

Preparem un motlle desmuntable (d'uns 20 cm de diàmetre) que jo sempre folro amb paper per forn i després li passo una mica de mantega desfeta perquè llisqui en desemmotllar, o un motlle de silicona, que també untarem amb mantega.

Els ingredients que necessitem són:

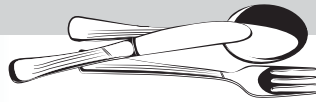
- 500 gr de formatge cremós, tipus Philadelphia
- 3 ous talla M-L
- 200 gr de sucre
- 250 gr de nata per a rebosteria
- 1 cullerada de farina de blat de moro

Els barregem en un bol amb unes varetes manuals i un cop obtinguda una massa homogènia, el posem al motlle, cap al forn que tindrem ja calent a 210 graus i el deixem uns 50 minuts. Apaguem el forn i el deixem que es refredi dins del forn. Un cop fred, el desemmotllem i el posem a la nevera, o el posem directament a la nevera i el desemmotllem abans de servir-lo. El podem acompanyar de qualsevol melmelada que ens agradi, de fruits secs, de qualsevol galeta seca triturada com si fos terra... a plaer!!!

BONA FESTA MAJOR A TOTIS!!!!

Espero que us agradin i us animeu a fer-les... i ja sabeu que per qualsevol dubte, podeu contactar a través del perfil d'Instagram [@mussarafood_mt-llauroado](https://www.instagram.com/mussarafood_mt-llauroado) o del correu electrònic llaurodomariateresa@gmail.com

■ ■ ■

Receptes de les àvies de Vilaplana

■ *Lidia Juanpere
Huguet*

PA DE FIGA

El Pa de figa forma part de les nostres postres d'hivern des de fa molt de temps.

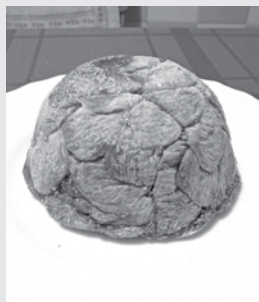
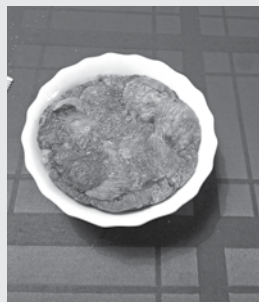
El pare en feia cada any. Primerament recollia les figues seques del tros per assecar-les i després poder fer el pa de figa. A l'interior hi posava unes nous, també de collita pròpia. Els feia per casa, pels fills i pels nets, i per regalar a amics i parents.

Recordo aquelles mans molsudes i amb artrosis, però delicades per fer aquest pa de figa que ens oferia amb tot l'amor. Jo segueixo la tradició de fer el pa de figa a l'hivern.

Per fer un pa de figa només calen dos ingredients: **figues seques i nous**.

S'agafa un bol de la mida que vulguem i es van posant les figues obertes per la meitat, amb la part de la pell en contacte amb el bol. Es van posant capes de figues, ajudant-se amb una mà de morter per anar apretant tota la massa. Quan siguem a la meitat del pa, s'hi poden posar una capa de nous i acabar d'omplir el bol amb les figues seques. S'ha de fer a poc a poc, mirant que no quedin espais buits i apretant amb la mà de morter. Ja es pot desemmotllar i per privar que s'assequi massa, es pot tancar amb paper film.

Us deixo unes fotos del procés.

■ *Isabel Mas Gil*

PATÉ DE "JEREZ"

La Isabel Mas Gil, l'àvia de la Residència de la Selva del Camp, ens fa arribar aquesta recepta de Paté de Jerez.

Ingredients:

- 2 ous durs
- 2 cullerades soperes, acaramullades, de maionesa
- 1 llauna ovalada de tonyina
- Sal
- Mig pebrot del "Morón" o tres pebrots del "piquillo" (escalivats o de conserva)
- 150 ml d'aigua
- 50 ml de vi de "Jerez" sec (Sherry)
- 1 sobret de gelatina neutre de Royal

Recepta:

En primer lloc, posem l'aigua i el "Jerez" al foc fins que arrenqui el bull i ho retirem. Seguidament, hi tirem la gelatina i ho remenem bé fins que no quedin grumolls. Ho deixem reposar durant 5 minuts i ja hi podem afegir els altres ingredients, ben triturats.

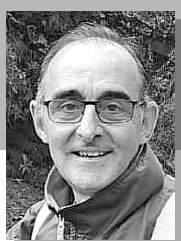
Per acabar, untem un bol amb oli, hi posem la pasta que ens ha sortit i ho deixem a la nevera (mínim 5 hores).

Si us animeu a fer-lo, segur que us quedarà molt bo. Ja veieu que és ben fàcil de fer.

Moltes gràcies, Isabel!

LES ORENETES

■ *Lluís Llauredó Salvat*

L'oreneta cuablanca (*Delichon urbica*) és un ocell de color més aviat negrós -amb brillantors i reflexos blavosos- i la panxa i la gola ben blanques. Amb cua curta i no pas enforquillada, com la de l'oreneta vulgar (*Hirundo rustica*), la qual té la gola rogenca. Té un pes d'entre 15 i 21 grams.

No s'ha de confondre amb el roquerol (més marronós). Tampoc

nes de nidificació a www.sioc.cat, gràcies al treball altruista de més de 500 col·laboradors, cosa que representa un destacat impuls per a l'anomenada ciència de la ciutadania a Catalunya.

Per fer nius tria façanes d'edificis o bé cingleres i penya-segats en zones de muntanya. Als pobles i ciutats fa els nius

etc.) que captura al vol. El règim alimentari i els consegüents beneficis per les persones han portat a les autoritats a declarar-la espècie protegida tant en l'àmbit català, espanyol com europeu. Així el Decret Legislatiu 2/2008 en va aprovar el text refós de la llei de protecció dels animals.

■ zona de cria
■ zona d'hivernada

Mapa de migració

Mapa de distribució

Aquesta espècie migradora passa els hiverns principalment a l'Àfrica subsahariana. Migren lentament: tot i que comencen a arribar al sud de la península al gener i febrer, al nord no hi arriben fins el març, sense arribar a ser comuns fins l'abril.

Cries d'oreneta al niu

confondre amb el falciot i el ballester, ambdós moixons amb ales llargues i corbades i vol ben ràpid.

Amb nidificació estival arreu del territori, Europa i una part d'Àsia. A Catalunya arriba cap a la 2a quinzena de març i comença a marxar a les darreries d'agost, quan tenen prou reserves de greix. És llavors quan emprenen el vol de tornada cap a l'Àfrica subsahariana a la cerca d'aliment. Hi ha dades amb animals anellats que han fet 3500 km en 31 dies aproximadament en aquest trajecte.

Nidifica des de nivell de mar fins a alçades del Pirineu a 2000 m; cal dir, però que el 80% es troba per sota dels 600 m; podem veure en detall les zo-

nes de nidificació a la seva zona d'alimentació -camps oberts- i als punts de subministrament de fang (rius i camps de cultiu).

Espècie monògama, conserva sempre la mateixa parella. Pot arribar a fer 3 postes i en cada posta de 3 a 5 ous blancs. Incuben tant el mascle com la femella i els ous fan eclosió, tots de cop, als 14-16 dies. En néixer, alimentats pels pares, tarden de 22 a 32 dies a volar. Els joves nascuts a la 1a posta poden ajudar als pares en l'alimentació dels pollets de la 2a i 3a posta en el que es coneix com a "cria cooperativa". Es creu que les orenetes tornen al lloc on varen néixer.

De què s'alimenta? Doncs exclusivament d'insectes (mosques, mosquits,

Les orenetes cuablanca són bons indicadors de la qualitat de l'aire, ja que la contaminació atmosfèrica afecta al tipus i quantitat d'insectes que viuen en el nostre entorn; són un insecticida natural. També podrien ser considerades un bon indicador de la sensibilitat ambiental de les persones dels pobles i ciutats on fan el niu.

Per tant mirem de prendre mesures alternatives per evitar les molèsties de les seves femtes, com col·locar safates o suports que evitin que embrutin la nostra façana o balcó, i que com cada any, tinguin el seu lloc on passar l'estiu.

■ ■ ■

■ *F. Mariné Tost*

BONA MÚSICA A RADIO 3

El passat juliol, Radiotelevisión Española va fer una jubilació forçosa a dos dels periodistes musicals més veterans de la programació de **RADIO 3**.

DISCÓPOLIS, “un viaje cosmopolita y abierto al mundo musical”, presentat per **José Miguel López**, portava 34 anys ininterromputs ensenyant-nos cada dia el millor de tots els tipus de música.

TOMA UNO, “la radio con botas”, presentat per **Manolo Fernández**, era el programa especialitzat en l'anomenada **Americana Music**: country, bluegrass, folk, rock, country-rock, etc... Feia 30 anys que s'emetia a Radio 3, però havia començat fa 48 anys en altres emissores.

Abans de l'època de l'*Spotify* aquests programes ens van descobrir la bona música d'arreu del món. Avui els hi farem un petit homenatge intentant endevinar alguns dels autors que es van poder sentir en l'últim programa.

- 1- En el darrer programa de **Toma Uno** no hi podia faltar aquest cantant de 80 anys que, en diferents etapes de la seva vida, ha passat per tots els estils de l'**Americana Music**.
- 2- Un altre veterà, canadenc, que va fundar **Buffalo Springfield** i que després va triomfar en solitari i acompanyant a un famós trio de country-rock.
- 3- Cantant de country i actor de 85 anys. Va compondre *Me and Bobby McGee* que després va popularitzar Janis Joplin.
- 4- “L’home de negre” va ser un cantant de country que va morir el 2003. L’any 2005 Joaquín Phoenix el va interpretar en la pel·lícula *Walk the line* (*En la cuerda floja*).
- 5- The Boss és el cap de la **E Street Band** i, tot i que potser és el més rocker de tots, també va entrar al darrer programa de **Toma Uno**.
- 6- Quan el 2015 va morir el que més sabia de jazz de tot el món mundial, Juan Carlos Cifuentes, el seu programa de jazz de Radio 3 el va passar a fer José Miguel López i es va dir **DISCÓPOLIS JAZZ**. Com es deia el programa del Cifu?
- 7- La cantant d’Alabama amb la veu més dolça del country nord-americà.
- 8- Primer va fundar **The Byrds** i després va formar part, amb Stephen Stills i Graham Nash, del millor grup de country-rock de la història.
- 9- The Music City, la ciutat americana del

country. Segurament que sense tot el que vaig aprendre escoltant **Toma uno**, jo no hi hauria anat mai i m’hauria perdut la música en directe dels seus bars, *saloons* i sales de concerts mítiques.

Enyorarem programes de **Radio 3** com **Discópolis** o **Toma Uno**, que durant tants anys ens han fet conèixer i estimar la bona música, de la mateixa manera que encara trobem a faltar, 13 anys després del seu acabament, **Diálogos 3**, el programa de **Ramón Trecet** que acabava cada tarda dient: “**Buscad la belleza, es la única protesta que merece la pena en este asqueroso mundo**”.

AGRÍCOLA
I SECCIÓ DE CRÈDIT
VILAPLANA, S.C.C.L.

Els moixons del terme

Oreneta

(Hirundo rustica)

Foto: Josep M. Tuset

Amb el suport de la
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Amb la col·laboració de la
Diputació Tarragona

**AJUNTAMENT
DE VILAPLANA**